БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 110 (1888) | 4 июнь, якшанба, 1961 йил | Баҳоси 2 тийин

ҒЎЗА ЗАРАРКУНАНДАЛАРИ ДАЛАДАН СУРИБ ЧИҚАРИЛСИН!

А. Холиқов чизган расм.

ТРАНСПОРТ ИШЧИСИ

Тун. Бутун борлиқ ухлаётгандек атроф сокин. Куни билан ҳиммат камарини белга маҳкам боғлаб, ҳалол тер тўккан меҳнат аҳли ором олаяпти. Лекин тонг саҳарда кимдир уйқусини тарк этиб, ана шу осойишта тунда қаёққадир ошиқаяпти. Ким бўлди бу тонгги оромидан воз кечиб ошиқаётган? Бу— шаҳримиздаги ҳар бир меҳнаткашга: оддий ишчига ҳам, профессорга ҳам таниш ва юракка яқин бўлган киши—транспорт ишчиси! Унинг ошиқишининг боиси бор, албатта. Ахир қанчадан-қанча завод ва фабрикаларимиздаги машина ҳамда механизмлар ўз эгалари — ишчиларни, қанчадан қанча аудиториялар, студент ва ўқитувчиларни кутмоқда. Ҳа демай тонг отиб, улуғ Ватанимизнинг яна янги бир шонли куни, бой ва мазмунли, рангба-ранг ҳамда қайноқ ҳаётга тўла куни бошланади.

Ҳар касбнинг ўз гашти, ўз лаззати бор дейдилар. Транспорт ишчисининг касби ҳам фахрли ва шарафли касблардан биридир. Ёзни-ёз, қишни-қиш демай, тунни кунга, кунни тунга улаб, халқимиз узоғини яқин, оғирини енгил қиладиганлар ўшалар-ку, ахир. Улар эрта саҳар вақтида ҳам, тун ярмида ҳам ўз постида садоқат билан ишлаб, халқимизнинг ҳурмат ва иззатига сазовор бўлмоқдалар. Коммунистчасига ишлаш ва яшаш учун бошланган умумхалқ курашида актив қатнашиб, коммунизм куртакларини тобора кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Эндиликда трамвай, троллейбус ва автобусларда кондукторсиз ишлаш одат тусига кириб бормоқда. Ана шу янгилик куртакларини ўстиришда, вояга етказишда неча юзлаб коммунистик меҳнат зарбдорлари ғайрат ва ташаббус кўрсатмоқдалар. Трамвай вагони ҳайдовчиларидан М. Муталова, В. Суплотова, С. Тошмуҳамедов, О. Каримов ва бошқа жуда кўп ўртоқлар шулар жумласидандир.

Республикамиз пойтахти Тошкент ўтмишда кўримсиз ва кичик бир шаҳардан Совет ҳокимияти йилларида мамлакатимизнинг энг йирик илм-фан ва индустриал марказларидан бирига айланди. Севимли пойтахтимиз кун сайин яшариб, тобора ўсмоқда, улғаймоқда, унинг турли чеккаларида бутун-бутун шаҳарчалар бунёдга келмоқда. Шаҳар аҳолисининг сони ҳам йил сайин кўпаймоқда. Эндиликда Тошкент улуғ Иттифоқимизнинг Шарқдаги дарвозаси бўлиб қолди.

Шаҳар билан биргаликда унинг транспорти ҳам тез суръат билан ривожланаётир. Трамвай ва троллейбус деполари, автобус ва таксимотор парклари йил сайин янги ва комфортабель машиналар билан бойимоқда. Биргина кейинги йиллар ичида кўпгина янги троллейбус линиялари, пассажир автобуслари қатнайдиган маршрутлар очилди. Эндиликда юзлаб трамвай ва троллейбус вагонлари, минглаб автобус ҳамда такси машиналари меҳнаткашлар хизматида.

Лекин шаҳар транспорти ишидаги камчиликларни кўрмаслик нотўғри бўлур эди. Асосий камчилик шундаки, баъзи вақтларда графикнинг бузилиши туфайли трамвай ва троллейбуслар ўз вақтида келмайди. Оқибатда пассажирлар кўпайиб кетиб, вагонлар тиқилинч бўлиб қолади. Бу, бир томондан, ҳаддан ташқари ноқулайлик туғдирса, иккинчи томондан эса вагонларнинг тезда ишдан чиқиб қолишига олиб келади. Таксимотор ишида айниқса жиддий камчиликлар бор. Пассажирлардан белгиланганидан ортиқча ҳақ олиш, баъзан уларнинг айтган жойларига олиб бориб қўймаслик, шоферларнинг ўзларигагина қулай бўлган маршрут бўйича юришлари ва шунга ўхшаш кенг жамоатчилик томонидан қораланган практикага ҳали ҳам йўл қўйилмоқда. Таксимотор — шаҳар транспортининг қолоқ участкаси бўлиб келмоқда. Таксичиларимиз трамвайчи ва троллейбусчиларимиздан ўрнак олишлари, ўз ишларини тинмай яхшилашлари ва меҳнаткашларга хизмат кўрсатишда уларга етиб олишлари керак.

Ҳаракат графигига қатъий амал қилиш, авариясиз ишлаш ва шу йўл билан аҳолига хизмат кўрсатишни тинмай яхшилай боришда ҳайдовчиларнинг ўз маршрутларини ҳар тарафлама пухта билишлари муҳим роль ўйнайди. Шу сабабли транспорт ишчиси линия ва маршрутнинг ўзига хос хусусиятларини пухта ўрганмоғи ва ўз ишини ана шу асосда қайта қуриб олмоғи лозим.

Меҳнаткашларга транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш учун вагон ҳайдовчилари, шоферлар, кондукторлар коллективлари ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш, янгиликларни дадил қўллаш илғорлар тажрибасини оммалаштириш керак. Транспорт ташкилотларининг хўжалик раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари коллектив ўртасидаги сиёсий-тарбиявий ишларни ҳар тарафлама кучайтиришлари зарур. Улар шаҳар транспорти олдига қўйилаётган талаб ва унга бўлган эҳтиёж тобора ортаётганлигини доимо диққат-эътиборда тутишлари лозим.

Шаҳар транспорти ниҳоятда мураккаб хўжалик. Лекин шунга қарамай, у ҳар қандай шароитда ҳам худди соат механизмидек аниқ ва равшан ишламоғи даркор. Ақалли жуда қисқа бир вақтга транспорт ҳаракатининг издан чиқиши ёки тўхтаб қолиши ҳам шаҳар ҳаётининг барча соҳаларига жуда катта салбий таъсир кўрсатади. Транспорт ташкилотларининг раҳбарларидан доим ниҳоятда оперативчилик, ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаш талаб этилади. Чунки барча корхоналарнинг, муассаса ва ташкилотларнинг, олий ўқув юртларининг иши транспортнинг ишига бевосита ва узвий равишда боғлиқдир. Ҳар бир меҳнаткаш йўлга транспортни кўзда тутган ҳолда ўз вақтини мўлжаллаб чиқади. Бинобарин, транспорт ишини ҳар тарафлама ўйлаб, пухта ташкил этиш, бунинг учун эса ҳайдовчилар ва айниқса диспетчерларнинг роли ҳамда масъулиятини ошириш зарур.

Етти йилликнинг улкан вазифаларини шараф билан бажариш партиямиз XXII съезди ва Ўзкомпартия XVI съездини муносиб кутиб олиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган, Ватанимиз куч-қудратини мустаҳкамлаётган, зафарларимизга-зафарлар қўшаётган шонли республикамиз пойтахтининг меҳнаткашларига хизмат кўрсатишни тинмай яхшилай бориш — ҳар бир транспорт ишчиси ва ходимининг жонажон ишидир.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Венага етиб келди

ВЕНА, 2 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев АҚШ президенти Ж. Кеннеди билан учрашмоқ учун бугун махсус поездда Венага келди.

СССР ва Австрия давлат байроқлари билан безатилган Венанинг Шарқи-Жанубий вокзали перронида Совет ҳукумати бошлиғи ва унинг ҳамроҳларини Австрия Республикасининг президенти Адольф Шерф, федерал канцлер Альфонс Горбах, вице-канцлер Бруно Питтерман, Австрия федерал ҳукуматининг аъзолари, дипломатик корпус аъзолари, совет элчихонаси ҳамда Венадаги бошқа совет ташкилотларининг ходимлари, Австрия жамоатчилигининг намояндалари кутиб олдилар.

Австрия президенти А. Шерф СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга табрик нутқи билан мурожаат қилади.

Совет ҳукуматининг бошлиғи жавоб нутқи сўзлайди.

Сўнгра улар вокзалнинг бош дарвозаси томон йўл оладилар, бу ерда Совет ҳукумати бошлиғи шарафига фахрий қоровул саф тортиб турар эди. СССР ва Австрия Республикасининг давлат гимнлари ижро этилади.

Н. С. Хрушчев ва Адольф Шерф машинадан ўрин оладилар.

Автомашиналар кортежи Австрия президентининг резиденцияси томон йўл олади.

Бутун йўл давомида минг-минглаб кишилар Совет ҳукумати бошлиғини қизғин табриклаб турдилар.

Н. С. ХРУШЧЕВ билан Ж. Кеннедининг учрашуви

ВЕНА, 3 июнь. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 12—45 минутда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШ президенти Ж. Кеннеди билан учрашиш учун АҚШнинг Австриядаги элчисининг Венадаги резиденциясига келдилар.

Президент Ж. Кеннеди, шунингдек АҚШнинг Австриядаги элчиси Ф. Меттьюс Н. С. Хрушчевга ва А. А. Громикога пешвоз чиқиб, уларни табрикладилар. Шундан кейин Н. С. Хрушчев билан президент Ж. Кеннеди суҳбат бошладилар.

ВЕНАДАН ОЛИБ КЎРСАТИЛГАН ТЕЛЕРЕПОРТАЖ

МОСКВА, 2 июнь. (ТАСС). Бугун кечқурун марказий телевидение орқали СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг Венага етиб келганлиги ҳақидаги репортаж кўрсатилди. Телетамошабинлар Н. С. Хрушчевнинг микрофон олдида сўзлаган нутқини кузатдилар ва тингладилар. Австрия пойтахти Н. С. Хрушчевни нақадар самимий кутиб олганлигининг гувоҳи бўлдилар. Москваликлар билан бирга Москва билан телевидение алоқаси бўлган ҳамма шаҳарларимизнинг аҳолиси ҳам ана шу репортажни кўрдилар ва тингладилар.

Булар билан фахрланамиз

Колхоз раиси ўртоқ Т. Каримов бу бригада ҳақида жуда тўлқинланиб гапирди. Ахир, раис нега ҳам фахрланмасин! Колхоз 1955 йилда ҳар гектар майдондан аранг 11,5 центнердан ҳосил етиштирган эди. Пахтанинг таннархи ниҳоятда қимматга тушганлигини, бир центнер пахта етиштириш учун қанчадан-қанча ортиқча меҳнат сарф бўлганлигини қайтиб ўтирмаймиз. Фақат ўша йилгина эмас, бундан сўнгги бир неча йиллар давомида ҳам пахтадан мўлжалдаги ҳосил етиштирилмади. Йиллар йилларга уланди, мана, орадан беш йил ўтди. Ўтган йили катта силжиш бўлди. 1065 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24,4 центнердан «оқ олтин» етиштирилди, плангина эмас, ҳатто зиммага олинган мажбурият ҳам шараф билан адо этилди.

Пахтадан юқори ҳосил етиштиришда, колхоз «оқ олтин» хирмонини баракали қилишда айниқса Эрмакбой ака бошлиқ бригада аъзоларининг қўшган ҳиссаси катта бўлди. Бу ерда ҳар гектаридан 30 центнер «оқ олтин» олинди. Бригада аъзоларининг ҳар бири ҳисобига 14 тоннадан пахта етиштиришга муяссар бўлдилар. Яна шуниси қувончлики, 50 гектар майдондаги ҳосил машиналар бункеридан тўкилди. Пахтанинг таннархи ўтган йиллардагига қараганда сезиларли даражада камайди. Она-Ватан хирмонига тўкилган «оқ олтин»нинг катта қисми аъло сортларга қабул қилинди. Бригада аъзоларининг бу самарали меҳнати уларга шон келтирди, эл-юрт олдида, ҳамқишлоқлари, мусобақадошлари олдида обрў-эътибори ортди.

Бригада азаматлари қўлга киритилган дастлабки муваффақиятлар билан хотиржамланиб қолмасдан, пахта ҳосилдорлигини янада оширишга, бу йил она-Ватанимизга ҳар қачонгидан ҳам кўп ва арзон «оқ олтин» етиштириб беришга бел боғладилар. Биз яқинда ана шу бригада далаларни айланганимизда уларнинг бу йилги ғайрат-шижоатини кўриб хурсанд бўлдик.

Мана, кенг пахтазор, ямяшил квадратлар кўзни қамаштиради. Улар гўё минут сайин яшнаётгандек, кўкка бўй чўзаётгандек. Қуёш олов пуркасада, далада ҳаёт қайноқ. Ҳеч ким тиним билмайди. Кечагидан кўра бугун янада самаралироқ меҳнат қилсам, ишимда сон эмас, кўпроқ сифат бўлса, деган фикр бу ердагиларнинг юрагидан жой олган. Ҳа, буни сезиш қийин эмас. Усмон Холов билан Исмоил Арслонов басма-басига ишлар, машина рулини дадиллик билан бошқарар, бири ўсимликка узунасига, иккинчиси эса кўндалангига ишлов берарди. Бу азаматлар ишга шунчалик берилганки, чарчаш нима эканлигини сезишмайди.

— Бригадамиз бу йил юқори ҳосил етиштириш учун сўз берган экан,—дейишади механизаторлар,— бунда аввало бизнинг зиммамизга ҳам масъулиятли вазифалар тушади. Мана сизга бир мисол: ҳозир биз иккаламиз ғўза қатор ораларига ишлов беряпмиз, бордию, ишимизда сифат бўлмаса, мурғак ғўзаларнинг нобуд бўлишига, уларнинг илдизи шикастланишига йўл қўйсак, бунда кузга бориб хирмонимизнинг баракали бўлиши қийин. Чунки, ўша улкан «оқ олтин» хирмонимизнинг тақдири ана шу мурғак ғўзаларга боғлиқ. Шу сабабли ҳам биз ҳар бир ғўзанинг соғлом ва бақувват ўсиши учун қайғирамиз, унга авайлаб ишлов берамиз, машинанинг ишчи органлари тўғри ишлашини доим кузатиб турамиз.

Пахтазорнинг қайси томонига боқмайлик, жўшқин ҳаётнинг гувоҳи бўлдик. Ҳу ана, кимдир енг шимариб жўякларга жилдиратиб сув оқизаяпти, кимдир карта четларидаги битта-яримта бегона ўтларни илдизи билан юлиб ташлаяпти. Ҳа, бу ерда ҳамма ўзига топширилган вазифани сидқидил билан бажараяпти.

Эрмакбой Расуловни айтмайсизми. У пахтазорни кўздан кечириб тураркан, хурсандлиги сезилиб турипти. Шу пайт унинг кўз ўнгида куз манзаралари: ҳосилини кўтара олмай, шохини ерга эгиб турган ғўзалар, пахтазор оралаб юрган улкан машиналар, кўкка туташ «оқ олтин» хирмонлари гавдаланар эди...

Ҳа, бригада азаматларининг йил давомида қилган самарали меҳнатлари зое кетмайди. Уларнинг «оқ олтин» хирмони, шубҳасиз, баракали бўлади.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ.
Бўка районидаги Мичурин номли колхоз.

ТАЖРИБАКОРЛАРИМИЗНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҲАШАРОТ—ҒЎЗАНИНГ АШАДДИЙ ДУШМАНИ

Ўтган йили худди шу кезларда бизнинг 730 гектар ердаги ғўзамизни дўл уриб кетди. Шундан 230 гектарига қайта чигит экдик. Лекин оқибат яхши бўлмади. Кўзда тутилган ҳосилни олабилмадик. Ҳашарот ҳам айнан дўл каби экинлар учун офат. Агар турли ҳашаротларга, зарпечакка қарши ўз вақтида курашилмаса ғўзани дўл ургандай ёмон натижа бериши мумкин, — дейди Сирдарё районидаги Сталин номли колхознинг раиси ўртоқ Қўзибоқар СИНДАРОВ, — у ғўзанинг ашаддий душманидир. Ҳашарот билан кураш ишига бефарқ ва бепарво қараб бўлмайди. Ўт тушганда уни ўчириш учун қандай тез ва шошилинч чора кўрилса, ҳашаротни йўқотиш учун ҳам худди шундай курашиш лозим. Бизда ҳам ҳашарот пайдо бўлгани маълум бўлди. Шунинг учун унга қарши икки ОДН билан зарарланган ерларга шошилинч дори сепилаётир. Уватларда ва ер атрофларида пайдо бўлган зарпечакларни йўқотиш учун махсус одамлар тайинланди. ҲАШАРОТ БИЛАН КУРАШНИ НАВБАТГА ҚЎЙИБ БЎЛМАЙДИ.

ЁМҒИРГА ИШОНИБ...

Биз ҳовлига киришимиз билан Танзирахоннинг тинчлиги бузилди. У нима қилишини билмай қолди.

— Сиз ҳам колхозда ишлайсизми? — Сўрадик ундан.

— Бўлмасамчи, яслига мудирман.

— Яслингиз қаерга жойлашган?

— Ҳозирча ялимиз ишга туширилгани йўқ.

Аниқланишича, колхоз правлениеси ўртоқ Танзира Исмоилованн ясли мудирлиги вазифасига тайинлаш билан кифояланиб, унинг иши билан қизиқмай қўйган. Мудир болалар яслисини ташкил қилиш ўрнига, эртадан кечгача уйида қилар ишини билмай, қўл қовуштириб ўтирибди. Текширишда 1-участканинг 6 бригадасидан ақалли биттасида ҳам кўчма болалар яслиси ишламаётганлиги аниқланди.

Колхозда болалар яслиси ва боғчасининг ишга туширилмаганлиги орқасида кўплаб болали оналар ғўза парваришида қатнашмаётирлар. Д. Алиева, А. Бобурова, Ф. Нефирова, М. Шерматова каби болалик аёллар йил бошидан бери бир кун ҳам далага чиқмаганлар.

Колхозда меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Ишга кеч чиқиб, эрта қайтиш фактлари тез-тез учраб турибди. Бу эса ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтиришга жиддий зарар етказмоқда. Буни ўртоқ Мамедов бошлиқ бригада мисолида кўриш мумкин. Бригадада ғўзанинг биринчи парвариши шошма-шошарлик билан сифатсиз ўтказилди. Қатор оралари саёз, 4-5 сантиметр чуқурликда культивация қилинди. Бунинг орқасида кўп пахта майдонларини бегона ўтлар босиб кетди. 50 гектардан ортиқ ердаги ғўза сув талаб бўлиб турибди. Бироқ буни суғориш билан ҳеч ким шуғулланмаётир. Қанчадан-қанча сув бекорга кўча ва зовурларга оқиб ётибди. Бригада бошлиғи ҳар бир колхозчига конкрет топшириқ бериб турмаяпти, қилинган ишнинг сифатига қараб қабул қилиб олмаётир. Бу эса бригада аъзолари ўртасида меҳнат интизомининг бўшашиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Ўртоқ Абдусатторов бошлиқ бригада 95 гектар ернинг ҳар гектаридан 22 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган. Лекин бригададаги ҳозирги ишлар мутлақо талабга жавоб бермайди. Бригадада ғўза тупларининг белгиланган қалинликда бўлиши учун кураш кенг йўлга қўйилмаган. Ола чиққан, квадратлари аниқ бўлмаган ва сувсизликдан чанқаган ғўза карталари 30 гектардан кўпдир.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"НИНГ Мухбирлар ПОСТИДАН

Биз бригада бошлиғидан «ғўзаси текис униб чиқмаган ерларни нега суғормадингиз» десак, у:

— Ёмғир ёғиб қолса керак, — деб бепарволик билан жавоб қилди.

Бригадада ғўза қатор ораларига ишлов бериш агротехника талабларига тўла риоя қилинган ҳолда олиб борилмаётир. Квадрат-уялаб экилган 78 гектардаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилишда узилишга йўл қўйилмоқда.

Бундай ачинарли аҳволни колхознинг бошқа бригадаларида ҳам кўриш мумкин. Гулистон районидаги «Коммуна» колхозида чопиқ тракторларидан фойдаланиш ҳам яхши эмас. 14 чопиқ тракторидан 4 тасига ҳалигача культиваторлар осилмаган. Қайси тракторнинг қандай ишлаётганини бу ерда тузук биладиган киши йўқ.

Бундай аҳволнинг рўй беришига асосий сабаб шуки, колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Б. Низомов), бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ И. Тешабоев) пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан ўз устларига олган социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга колхозчиларнинг бутун куч ва ғайратларини сафарбар қилмаётир.

Ана шунинг учун ҳам «Коммуна» колхозида ғўзанинг тез ривожланиб, барвақт ҳосилга кириши учун курашиш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган.

«Тошкент ҳақиқати» мухбирлар постининг аъзоларидан:

В. ШОДМОНОВ,
район «Коммунизм учун» газетасининг редактори.

Б. СОИБНАЗАРОВ,
район комсомол комитетининг инструктори.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ғўзалар ёппасига шоналаяпти

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор ўртоқ Жавод Кўчиев бошчилик қилаётган бригада пахтакорлари етти йилликнинг учинчи йилида 200 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётирлар.

Бригада аъзолари чигит экиш ишларини қисқа муддат ичида муваффақиятли тамомлаб, ғўзанинг дастлабки парваришини сифатли олиб бораётганликлари туфайли уларнинг ғўзалари ҳозирги кунга келиб ёппасига шоналайбошлади. Ҳозиргача бригаданинг 100 гектар ердаги ғўзалари шоналади.

— Шу кунларда, — дейди ўртоқ Кўчиев, — бригадамиз аъзолари барча майдонлардаги ғўзаларимизни 18 июнь кунига қадар тўла шоналатиш учун тинмай меҳнат қилаётирлар.

Шунингдек, совхознинг 3. бўлимидаги Анвар Туйғунов ва Жайнар Мавлонов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг ғўзалари ҳам ёппасига шоналай бошлади.

А. МУҲАММЕДОВ,
А. КЎЧАРОВ.
Сирдарё районидаги «Малик» совхози.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум XII область партия конференциясини чақириш ҳақидаги масалани кўриб чиқди.

Пленум XII область партия конференциясини 1961 йил 9 сентябрда чақиришга қарор қилди.

Совет меҳмонлари Хамхинда

ХАМХИН, 2 июнь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси Корея Халқ Демократик Республикасида тўртинчи кун меҳмон бўлиб турибди.

Бугун эрталаб совет меҳмонлари, шунингдек Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ва Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар кабинети раисининг биринчи ўринбосари Ким Ир Жанубий Хамген вилоятининг маркази Хамхин шаҳрига келдилар.

Вокзал олди майдонида совет меҳмонларини кутиб олиш учун 60 мингга яқин киши тўпланди.

Кечқурун Жанубий Хамген вилояти партия комитетининг раиси билан халқ комитетининг раиси Совет ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат бердилар.

СССР Олий Совети Президиумидан

СССР Олий Совети Президиуми атоқли давлат арбоби, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Илмий-тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетининг раиси, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Михаил Васильевич ХРУНИЧЕВ**нинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан хабар қилади.

Совет-Сомали ахбороти

Совет ҳукуматининг таклифига биноан Сомали Республикасининг бош министри Абдирашид Али Шермарк ва унинг ҳамроҳлари 1961 йил 24 майдан 2 июнгача расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлдилар.

Сомали бош министри СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан бир неча марта учрашди. Суҳбатлар вақтида Совет ҳукуматининг бошлиғи ва Абдирашид Али Шермарк Совет-Сомали муносабатларига доир масалалар юзасидан, шунингдек баъзи бир актуал халқаро проблемалар юзасидан фикр олишдилар.

Сомали Республикасининг бош министри Совет Иттифоқида бўлган вақтда Совет-Сомали музокаралари олиб борилди. Музокараларнинг қатнашчилари иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий, техника ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш масалаларини қараб чиқдилар.

Совет ва Сомали томонлари ўртасида халқаро масалалар юзасидан фикр олишиш давомида ёппасига ва батамом қуролсизланиш, мустамлакачиликни тамомила тугатиш, тинч-тотув яшаш, янги жаҳон конфликти хавфини ҳамма воситалар билан бартараф қилиш учун кураш сингари муҳим проблемалар юзасидан иккала мамлакат ҳукуматларининг қарашлари умумий эканлиги аниқланди.

Сомали Республикасининг бош министри СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев билан АҚШ президенти Ж. Кеннедининг бўладиган учрашувини табриклаганлигини айтди ҳамда бу учрашув халқаро кескинликни юмшатишга ва етилган халқаро проблемаларни ҳал этишга ёрдам беради, деб умид билдирди.

Совет томони Африкадаги баъзи давлатларнинг Африкани атомсиз зонага айлантириш ҳақидаги таклифини қатъий равишда қўллаб-қувватлаганлигини яна тасдиқлади.

Ахборотда ҳар иккала томон Португалия мустамлакачилари томонидан Анголада авж олдирилган қонли воқеалар муносабати билан чуқур ғазаб изҳор қиладилар, Конго Республикасига қарши империалистик агрессияни қоралайдилар ҳамда ҳозирги вақтда олиб борилаётган Франция-Жазоир музокаралари самарали натижаларга олиб келади ва Жазоир халқи озодликка, суверенитетга ва миллий мустақилликка эга бўлади, деб умид билдирадилар.

Музокаралар натижасида ҳар иккала томон Совет Иттифоқи билан Сомали Республикаси ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида, савдо-сотиқ тўғрисида, шунингдек маданий ҳамкорлик ҳақида битимлар тузиш тўғрисида келишиб олдилар.

Совет ҳукумати Сомали томонининг истакларини назарга олиб Сомали Республикасига саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун имтиёзли шартлар билан 40 миллион сўм миқдорида узоқ муддатли қарз, шунингдек имтиёзли шартлар билан 5 йил муддатга 7 миллион сўм миқдорида товар кредити беришга рози бўлди.

Совет ҳукумати Сомали ҳукуматига иккита госпиталь, ўрта мактаб, босмахона ва радиостанция қуришда текин ёрдам беришга қарор қилди.

Савдо битими савдо-сотиқ соҳасида Совет-Сомали муносабатларининг анча ривожлантирилишини кўзда тутади.

Маданий ҳамкорлик ҳақидаги битимда ўзаро маданий алоқаларни ҳамда фан, маориф, соғлиқни сақлаш, адабиёт, санъат ва спорт соҳасида тажриба алмашишни кучайтириш ва кенгайтириш кўзда тутилади.

Совет томони, дейилади ахборотнинг охирида, Сомали Республикаси бош министри Абдирашид Али Шермаркнинг Совет Иттифоқига қилган сафари иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилганлигини таъкидлади. (ТАСС).

☆

Қирқ хил касб эгалари

Оҳангарон ГРЭСининг директори номига бу корхона оталик қилаётган мактабни битириб чиққан ёшлардан бирданига қирқта ариза тушди. Улар ўз аризаларига корхонада политехника таълими курсини тамомлаганликлари тўғрисидаги гувоҳномаларини ҳам илова қилганлар. Йигит ва қизлар имтиҳонларини топшириб бўлганларидан кейин агрегатларни бошқариш пультлари олдида, ремонт устахоналарида, лабораторияларда ишлай бошлайдилар.

Ўзбекистон мактабларининг охирги синфларида ўқиётган кўпчилик ўқувчилар ўз мактабларига оталик қилаётган корхоналарга, РТСларга, колхоз ва совхозларга ишга қабул қилиш ҳақида ариза бердилар. Бу йил Ўзбекистоннинг ўрта мактабларини битириб чиқувчилар етуклик аттестатлари билан бирга қирқ хил касб бўйича квалификация гувоҳномаларини ҳам оладилар. (ЎзТАГ).

Қўчқор Ўранбоев ва Александр Горбунов Оҳангарон цемент заводи қурилишида фидокорона меҳнат қилаётган бетончилар бригадасининг аъзоларидир. Улар КПСС XXII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун кунлик топшириқларини 130—140 процентга етказиб бажармоқдалар.
Суратда: Қ. Ўранбоев ва А. Горбунов ўртоқлар.

А. Палехов фотоси.

Инженерларнинг съезд олди совғаси

ЧИРЧИҚ, 2 июнь. (ЎзТАГ). Азот саноати давлат институтининг Чирчиқ филиали инженерлари Б. Сидоров ва В. Швед Чирчиқ электр кимё комбинатида қурилаётган метан конверсияси цехи учун электр сигнализациянинг уникал схемасини ишлаб чиқдилар. Инженерлар бу ишларини партия XXII съездига шахсан тайёрлаган совғалари деб ҳисоблайдилар.

БЕТОН ЎРНИГА КЕРАМЗИТ

Юмалоқдаги темир-бетон буюмлари заводида керамзит-бетон блокларнинг дастлабки кубометри ишлаб чиқарилди. Бу блоклар темир-бетон блокларга қараганда бир неча баравар енгил бўлиб, чидамлилиги жиҳатидан ҳам ундан қолишмайди. Бу янги маҳсулотни ишлаб чиқариш республиканинг қурилиш индустрияси корхоналарида биринчи марта ўзлаштирилди.

Юқори кўрсаткичлар

Йиллик планни 5 декабргача бажариш учун курашаётган Оҳангарон кўмир қидирув экспедицияси коллективи меҳнатда ажойиб ютуқларга эришмоқда. Коллектив шу йилнинг бошидан бери планда белгиланганидан ташқари қарийб 700 метрга яқин қудуқ пармалашга муваффақ бўлди.

Коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли ном учун курашаётган ўртоқ Комил Илёсов бошлиқ пармаловчилар бригадаси смена топшириқларини мунтазам равишда 115—135 процентдан адо этиб, экспедиция бўйича юқори кўрсаткичга эришаётир.

А. КЎКИЕВ.

Янги уйлар кўпаймоқда

Аранча қишлоғи кейинги йиллар ичида янада обод ва кўркам бўлиб қолди. Бўстонлиққа олиб борадиган катта йўлнинг икки бетида янги қурилаётган турар-жой биноларининг кети кўринмайди. Бу ерда Чирчиқ бинокорлари — 160-қурилиш трестининг ишчи ва хизматчилари яшайдиган шаҳарча бунёдга келди.

225-УНРнинг прораб ўртоқ Қодиров бошлиқ қурувчилар коллективи КПСС XXII съезди шарафига социалистик мусобақани ҳар томонлама қизитиб, ярим йиллик топшириғини муддатидан қарийб 2 ой илгари ошириб адо этдилар. Шунингдек, бошқарманинг А. Керимов ва Матросов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган участкаларида ҳам қурилиш-монтаж ишлари жадал бораяпти.

В. ШУШЕВСКИЙ.

Мажбуриятдан ташқари

Бағдодлик пиллачиларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган колхозимиз аъзолари пилладан юқори ҳосил етиштиришда ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Пилла хирмонига 7700 килограмм ўрнига 8500 килограмм аъло сортли пилла тўкилди. Бу ишда, айниқса, Зайнаб Мавлонова, Лола Бекмуротова, Саъдихон Эргашева, Хурсанд Ашурова ва Зайнаб Холматова сингари пиллачиларимиз ташаббус кўрсатдилар. Улар ҳар қути ипак қуртидан 100 килограммдан ошириб пилла етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Колхозда шу кунларда давлатга мажбуриятдан ташқари пилла топшириш қизғин давом этаяпти.

Пилладан мўл ҳосил етиштиришда озуқа базаси катта аҳамиятга эга. Шу сабабли ҳам бизда келгуси йили пилладан мўл ҳосил олиш учун ҳозирдан кураш авж олдирилди. Тутзорлар парвариши қизғин давом этмоқда.

Ж. ШАМСИЕВ,
Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз партия комитетининг секретари.

ШАҲРИМИЗ ЯНАДА ОБОД ВА КЎРКАМ БЎЛСИН

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия шаҳар хўжалигини ривожлантириш 1961 йил плани ва ободонлаштириш тадбирларининг бажарилиши тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Етти йилликнинг учинчи йили бўлган 1961 йил учун белгиланган планда шаҳар хўжалигининг барча соҳаларини кескин равишда ривожлантириш ва уни янада ободонлаштириш назарда тутилган эди. План муваффақият билан амалга оширилмоқда. Шу йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида шаҳар саноати пландагидан ташқари 11 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди, маҳсулотнинг 56 та янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шу давр ичида капитал қурилишга 9 миллион сўмга яқин ёки 1960 йилнинг шу давридагига нисбатан 4 миллион сўм ортиқ маблағ сарфланди. 42254 квадрат метр турар жой биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шаҳар транспорти янада ривожланди.

Аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш анча яхшиланди. 5 та маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари қурилиши бошланди. 30 километр водопровод тармоқлари қурилди. Бир неча янги магазин, павильон ва умумий овқатланиш корхоналари ишга туширилди.

Айниқса шаҳарни ободонлаштириш соҳасида эришилган муваффақиятлар қувончлидир. Қарийб ярим миллион квадрат метр йўлга асфальт ётқизилди. Бир неча минг туп дарахт ва 3 миллион дона гул кўчати, бута ва иҳота кўчатлари ўтқазилди. Бу ишда, шунингдек шаҳарнинг санитария ҳолатини яхшилаш, ариқ-зовурларни тозалашда корхоналар, муассасаларнинг коллективлари ва шаҳар аҳолиси актив иштирок этдилар.

Лекин докладчи — шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Расулов ва кун тартибидаги масала юзасидан қўшимча доклад қилган шаҳар Совети ободончилик доимий комиссиясининг раиси Ҳусаинов ўртоқларнинг кўрсатишича, шаҳар хўжалигини ривожлантириш ва ободонлаштиришнинг ҳозирги аҳволи талабга тўла жавоб бермайди. Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари ана шу мақсадлар учун ажратилган куч ва маблағлардан кўнгилдагидек фойдаланмаётирлар. Айниқса капитал қурилиш, ободончилик, аҳолига савдо ва маиший хизмат кўрсатиш соҳасида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Шу йилнинг бошида район Советларининг ижроия комитетлари саноат корхоналари ва ташкилотлар иштирокида ободонлаштириш юзасидан қабул қилган мажбуриятлар ниҳоятда суст бажарилмоқда. «Ўзбексельмаш» заводи, 1-ғишт заводлар бошқармаси, 1-авторемонт, тажриба-экспериментал ва ўтга чидамли буюмлар заводларининг раҳбарлари олинган мажбуриятларни бажариш у ёқда турсин, ҳатто ўз корхоналари территориясини ҳам ободонлаштирмаётирлар.

Сессияда шаҳар аҳолисини сув билан таъминлаш масаласига катта эътибор берилди. Музокарада чиқиб сўзлаган депутатлардан Маъсумов ва Окунский ўртоқларнинг айтишича, шаҳар аҳолисининг 30 проценти водопровод суви билан таъминланмаган. Лекин шаҳар Советининг ижроия комитети ва «Водоканал» тресги (ўртоқ Хўжаев) бу соҳада жиддий ўйлаб кўрмаётирлар.

Шунингдек улар шаҳарнинг санитария ҳолатини ёмонлаштиришга сабаб бўлаётган кўпгина фактларни келтирдилар. Айрим ҳолларда кўчаларда тўпланиб ётган ахлатни учратиш мумкин. Кварталлараро яшчиклар бўлмагани учун аҳоли ахлатни кўчага тўкишга мажбур бўлмоқда.

Депутат ўртоқ Мусаева шаҳарнинг ободончилигига путур етказаётган қурилиш ташкилотларини қаттиқ танқид қилди. Уста Ширин ва бошқа кўчаларнинг бир қисми газ қувурлари ётқизиш вақтида бузилди-ю, лекин қайтадан тузатилмади. Нотиқнинг кўрсатишича, Оқтепа ва бошқа массивларни ободонлаштириш учун ажратилган кўп миқдордаги маблағлардан фойдаланилмаётир. Ана шу массивларда ободонлаштириш ишига ҳали киришилгани йўқ. Шаҳар Советининг ижроия комитети бу ҳақда қабул қилган ўз қарорларининг бажарилишига эришмаётир.

Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ Травенконинг айтишича, шаҳарда қурилаётган уй-жой бинолари ўзининг ташқи кўриниши жиҳатидан чиройли ва хилма-хил бўлмаганлиги учун шаҳарнинг ҳуснини оширмаётир. Агар Чиланзор массивида қурилган уй-жой бинолари архитектура жиҳатидан бир-биридан фарқ қиладиган бўлганида шаҳарнинг ободончилигини бирмунча оширган бўлур эди.

Шунингдек музокараларда депутатлардан Тошметов, Гордеенко ва бошқа ўртоқлар ҳам чиқиб сўзладилар. Улар шаҳарни ободонлаштиришга қаратилган муҳим таклифларни илгари сурдилар.

Сессия муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Давримиз ҚАҲРАМОНЛАРИ

Пўлат от чавандози

Кимдир деразани чертгандек бўлди. Нозим шошиб келиб деразани очди. Унинг юзига енгил шамол ва йирик ёмғир томчилари урилди. Деразани «чертган» ҳам ана шу томчилар экан.

Нозим елкасига кителини ташлади-ю, ҳовлига чиқди. Ёмғир тинган, аммо яшил япроқлардан бўса олаётган марварид томчилар ҳамон ерга томиб турарди. Нозим ҳовлидаги сув тўла ҳовуз лабига келиб, унга тикилди. Ўроқсимон ой қоп-қора булут орқасидан чиқди-да, ҳовузга бир шўнғиб, ўз жамолини кўз-кўз қилгандек сув юзида муаллақ туриб қолди.

Йигит сувга узоқ тикилиб қолди. Енгил шамол қаердандир тепловоз гудогини олиб келди. Бу овоз эса унга бугунги кўнгилсиз воқеани эслатди.

Авваллари Нозим Тошкент — Урсатьевск участкаси ўртасида қатнарди. Пўлат от — «ТЭ-3» тепловози унинг хизматида. Нозим тепловознинг барча «нозик» жойларини билиб олган, депонинг таниқли машинисти...

Тепловозларда сменали юришга кўчилгач, локомотив бригадалари деярли барча участкаларда ҳаракат қила бошлади. Бу эса ҳар бир бригаданинг ўз ишига масъулиятини оширди. Яхши усул! Бу усул Нозимга ҳам жуда ёқди. Энди у ҳам қанотини кенгроқ ёзиб, узоқроққа парвоз қилади. Аммо Нозим бугунги каби кўнгилсиз воқеанинг юз беришини кутмаган эди. Наинки у диспетчернинг тепалик борлиги ҳақидаги огоҳлантиришини унутса!..

...Поезд Урсатьевскка муддатидан ярим соат илгари етиб келди. Унда нормадан ташқари 2750 тонна халқ хўжалик юклари бор эди. Бугал ҳам у сменани тезлик билан қабул қилди. Орадан ўтган беш минут вақт ичида бўлинма диспетчери билан ҳам маслаҳатлашиб олди. Унга «яшил йўл» очиб беришадиган бўлди. Демак, составни қўшни Қозоғистон темир йўлига муддатидан бир соат илгари етказиб берса бўлади.

Нозим реверсни буради. Улкан тепловоз бир силкинди-ю, пўлат карвонни етаклаб кетди.

— Ўртоқ Ҳасанов, «билмаган жойнинг кўчаси кўп» дегандек...

Нозим Шавкатнинг фикрига дарҳол тушунди ва ҳазил билан жавоб қилди:

—Биз бошқа кўчалардан эмас, «яшил йўл» дан юрамиз! Сўнгра у ёрдамчисига кўз қисиб қўйди-да, тепловознинг иккинчи секциясини ўчирди. Бекорга ёқилғи сарфлашнинг нима кераги бор.

Орадан бир соатча вақт ўтди.

Машинист ҳам, ёрдамчи ҳам тепловознинг ҳаракатни сусайтираётганини сезиб қолишди. Яна бир чақиримча юргач, тепловоз тирғана бошлади.

— Қумсепгични ишга сол! — қичқирди машинист Шавкатга. Ўзи тепловознинг иккинчи секциясини ҳам юргизиб юборди. Бир неча минутдан сўнг тепловоз яна елиб кетди. Машинист ҳам, ёрдамчиси ҳам бир-бирларига хижолат билан назар ташлаб, пешона терларини артишди. «Мана сенга «яшил йўл!»

Оғир юкли состав қўшни темир йўлга муддатидан 15 минут илгари етказиб борилди. Аммо Нозим ҳам, Шавкат ҳам уни роса 45 минут кечиккан ҳисоблашди. Ахир улар составни манзилига муддатидан бир соат илгари етказиб беришмоқчи эди-ку.

Икковлари депога хижолат бўлиб қайтишди. Улар ҳаммадан кўра колонна бошлиғи, машинист-инструктор Дмитрий Яковлевич Дарьинга қай юз билан рўпара бўлишни билмасдилар. Чунки колоннада Нозимникига ўхшаш бригадалардан 22 таси бор. «Бирники мингга...» дегандек, бир бригаданинг муваффақиятсизлиги коммунистик меҳнат колоннаси деган номни олиш учун курашаётган бутун колонна учун доғ бўларди. Лекин Нозим билан Шавкат рейсдан қайтишганида Дмитрий Яковлевич депода йўқ экан...

«Эртага жазога ҳам «яшил йўл» очиб берса керак!» деб ўйларди Нозим ҳамон ҳовуздаги ойнинг аксига тикилиб турар экан.

Буни Нозим яхши билади. Шунинг учун ҳам у кўпинча эрта билан, қуёш эндигина уйғонганда депо хиёбонида пайдо бўлади.

Нозим хиёбондаги скамейкалардан бирига ўтириб, жозибадор тонгни томоша қила бошлади. У бундан роса олти йил бурун депога машинист ёрдамчиси бўлиб келганида ҳам ана шундай баҳор тонги эди. Ўшанда у 26 ёшда эди. Ёшлик ғайрати билан ишга отилди, пўлат отда лочиндек парвоз қилди. Орадан икки ярим йил ўтгач, машинист бўлди. Мана ҳозир уни депочилар ойлик нормасини 150 процентдан бажарадиган илғор машинист сифатида танишади...

— Тонгни қутлаяпсизми, ўртоқ Ҳасанов? Қуёшни жуда яхши кўрасизми дейман-да? — машинист-инструкторнинг ҳазилкаш, жарангдор овози Нозимнинг хаёлини тарқатиб юборди.

— Салом, Дмитрий Яковлевич?

Нозим ўрнидан турди-да машинист-инструктор билан қўл қисишиб кўришди. Дмитрий Яковлевич Дарьин Нозим ўйлаганидек унга «жазога «яшил йўл» очиб бермади. Аксинча, унинг қандай дам олаётгани, локомотивни сменали бошқаришнинг аҳамиятлари тўғрисида унинг фикрини сўради.

Шу куни маълум бўлди-ки, машинист-инструктор кечаги воқеадан хабардор экан. Аммо Нозимнинг ҳеч қандай танбиҳсиз ҳам тегишли хулоса чиқариб олишини билиб, индамабди.

Бу Нозимга қаттиқ таъсир қилди. Энди, у фақат илғор бўлишга қарор қилди...

Суратда: Нозим ҲАСАНОВ.

Орадан бир неча ой ўтди. Тошкент тепловоз депосининг машинисти Нозим Ҳасанов бригадаси сменали ишлашда деподаги барча бригадаларга намуна бўла бошлади. Етти йиллик учинчи йилининг дастлабки уч ойи мобайнида унинг бригадаси 37 та оғир юкли поезд бошқарган, нормадан ташқари 10561 тонна юк ташиган ва 6367 килограмм дизель ёқилғисини тежаб қолган.

Нозим ўз муваффақиятларининг «сири»ни баён қилар экан, мийиғида кулиб қўяди:

—Бунда ҳеч қандай сир йўқ. Айтайлик, мен оғир юкли поезд бошқараяпман. Рейсга чиқишдан аввал диспетчерлар билан алоқа қилиб олиш, иложи бўлса «яшил йўл»га чиқиб олиш лозим. Йўлнинг баланд-пастини яхши билган машинист қаерда тезроқ, қаерда секинроқ юриш кераклигини билади. Масалан, тепаликка чиқиш учун тепловознинг иккала секциясини ишлатиш керак. Йўл пастликка қиялаб кетган бўлса, бир секцияни ишлатиш кифоя. Иккинчи секция ўчириб қўйилса, дизель ёқилғиси тежалади.

Коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган Тошкент тепловоз депосида Нозим Ҳасановники каби илғор бригадалар элликка яқин. Нозимнинг бригадаси коммунистик меҳнат колоннаси номини олиш учун курашаётган 7 колоннадан бири. Депонинг 3 колоннаси ҳозирдаёқ ана шу шарафли номни олди.

Деподаги 200 дан ортиқ бригада машинистларининг ғайрати билан шу йил биринчи квартали давомида 33.614 оғир юкли состав бошқарилиб, нормадан ташқари 1 миллион 128 минг 500 тонна юк ташилган ва 343 минг 800 килограмм ёқилғи тежалган.

Бу улкан муваффақиятга самарали ҳисса қўшган пўлат от чавандози Нозим Ҳасанов ҳам ўз сафдошлари каби КПСС XXII съездини меҳнат ғалабалари билан кутиб олиш учун курашаётир. «Яшил йўл»дан илдам юр, пўлат от чавандози!

У. ҲОШИМОВ,
«Транспорт ишчиси» газетасининг ходими.

Экинни пайхон қилиш натижасида етказилган зарарни қандай ундириб олиш керак

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Маълумки, экинни пайхон қилиш ва шу каби йўллар билан колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат ҳамда жамоат хўжаликларига етказилган зарар учун молнинг эгасига жарима солинади ва ундан етказилган зарар ҳам ундириб олинади. Жарима ва етказилган зарар меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ, посёлка ёки шаҳар Советлари ижроия комитетларининг қарорига мувофиқ ундириб олинади.

Экинни пайхон қилиш, дарахтларни шикастлантириш натижасида етказилган зарарнинг миқдори меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ, посёлка ёки шаҳар Советининг вакили, агроном, колхоз правлениеси ва совхоз дирекцияси ёки бошқа давлат ҳамда жамоат хўжалигининг вакилидан иборат комиссия томонидан молнинг эгаси иштирокида аниқланади.

Пайхон этилганлик ҳақида акт тузган вақтда молнинг эгасини мажбуран иштирок эттириб бўлмайди, лекин уни албатта таклиф этиш керак. Агар молнинг эгаси келмаса, етказилган зарарнинг миқдори унинг иштирокисиз ҳам комиссия томонидан аниқланаберади.

Қишлоқ Советининг қарорида молнинг эгасига солинадиган жариманинг ва ундан колхоз, совхоз ёки бошқа хўжалик фойдасига ундириб олинадиган зарарнинг суммасини кўрсатиш керак.

Айрим ҳолларда қишлоқ Советлари етказилган зарарни молнинг эгасидан эмас, балки унга қаровчи кишилардан ундириб оладилар. Жумладан, Краснодар ўлкаси Армавир районидаги Горько-Балковский қишлоқ Советининг ижроия комитети шундай хатога йўл қўйди. У Армавир сут заводининг отлари Армавир совхозининг экинини пайхон қилгани учун етказилган зарарни қўриқчидан ундириб олган. Шу муносабат билан молнинг эгаси пайхон қилганлик учун колхоз, совхоз ёки бошқа хўжаликка тўлаш билан боғлиқ бўлган зарарни қоплаш ҳақида молбоқар ва мол ўзининг жавобгарлигига топширилган бошқа шахсларга даъво қилиши мумкин. Бу хилдаги даъволарни халқ суди кўриб чиқади.

Бироқ пайхон қилганлик учун жавобгарлик ҳақидаги қонунда айрим ноаниқликлар мавжудлигини кўрсатиб ўтиш керак. СССР Олий Совети Президиумининг 1955 йил 11 январдаги Фармонида белгиланишича, агар колхоз, совхоз ёки давлат ва жамоат хўжалигига қарашли ва айрим шахсларнинг (молбоқар, йилқичи, чўпон ва ферманинг бошқа ходимлари) жавобгарлигида бўлган моллар ва паррандалар томонидан экин пайхон этилса ёки дарахтлар шикастлантирилса, у ҳолда колхоз, совхоз ёки давлат ва жамоат хўжалигига етказилган зарарни пайхон этишда ёки зарарлантиришда айбдор бўлган колхозчилар ёки совхоз, давлат ва жамоат хўжаликларининг ходимлари тўлашлари керак. Аммо ана шу шахслардан етказилган зарар қанча миқдорда ва қай тартибда ундириб олиниши Фармонда кўрсатилмаган. Бу ноаниқлик туғдиради. Колхозларнинг правлениелари айрим ҳолларда халқ судларига мурожаат қиладилар ва халқ судлари бундай ишларни кўриб чиқадилар. Айрим халқ судлари эса бу масалани қишлоқ Совети ҳал қилиши керак, деб ҳисоблайдилар.

Шунингдек, Фармонда агар молнинг эгаси етказилган зарарни ихтиёрий равишда қоплашдан ва жаримани тўлашдан бош тортса, қай тартибда ундириб олиниши ҳам кўрсатилмаган. Шу муносабат билан СССР Олий Советининг Президиуми 1956 йил 25 декабрдаги қарори билан иттифоқчи республикалар Олий Советларининг Президиумига мол ва паррандаларнинг пайхон этиши натижасида колхоз, совхоз ҳамда давлат ва жамоат хўжаликларига етказилган зарарни, шунингдек солинган жаримани маҳаллий шароитни ҳисобга олган ҳолда мажбурий равишда ундириб олиш тартибини белгилашни тавсия этди.

Аммо айрим иттифоқчи республикаларнинг қонунларида бу тартибни белгилаш вақтида ноаниқликка йўл қўйилган. Мисол учун, РСФСР Олий Совети Президиуми 1957 йил 25 апрелда давлат, кооператив (шу жумладан колхозлар) ва бошқа ташкилотлардан етказилган зарар ва солинган жарима бу ҳақда қарор қабул қилган меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитетининг фармойишига ва гражданлардан эса халқ судининг қарорига мувофиқ ҳеч қандай сўзсиз мажбурий равишда ундириб олинади, деб қарор қилди. Аммо Президиумнинг қарорида етказилган зарарни ва солинган жаримани ундириш ҳақидаги ариза билан судга меҳнаткашлар депутатлари Советининг ижроия комитети ёки зиён кўрган ташкилотдан қайси бири мурожаат қилиши лозимлиги кўрсатилмаган.

Кўп ҳолларда колхоз судга қишлоқ Совети мурожаат қилади деб ишонади. Қишлоқ Совети эса ўз навбатида унинг иши қарор чиқаришдан иборат, судга бўлса колхоз мурожаат қилиши керак, деб ҳисоблайди. Буларнинг ҳаммасидан пайхон қилишда айбдор бўлган шахсларгина фойда кўради.

Амалда шундай ҳоллар ҳам бўлади. Қишлоқ Совети фақат солинган жаримани ундириш ҳақидаги ариза билан судга мурожаат қилади, пайхон қилиш натижасида етказилган зарар эса қопланмай қолаберади. Колхозлар етказилган зарарни қоплаш ҳақидаги ариза билан мурожаат қиладилар, яъни молнинг эгаси ҳақиқатда жарима тўлашдан озод бўлиб қолади. Масалан, Брянск область Брянск районидаги Жирятинский қишлоқ Советининг ижроия комитети Шчербакова исмли гражданкага 5 сўм жарима солди ва ундан етказилган зарарни «Завети Ильича» колхозининг фойдасига ундириб олди. Колхоз правлениеси эса фақат етказилган зарарни қоплаш ҳақидаги илтимос билан халқ судига мурожаат қилди. Халқ суди колхознинг талабини қондирди. Шундай қилиб, солинган жарима ундирилмай қолди.

Судларга бу масаладаги уларнинг ҳуқуқлари нимадан иборатлиги тушунтириб берилмаган; жумладан, суд қишлоқ Совети томонидан белгиланган зарарнинг миқдорини камайтиришга, қишлоқ Советининг қарорини нотўғри деб ҳисоблашга ва колхоз правлениеси ҳамда совхознинг дирекцияси зарарни мажбурий тартибда ундириб бериш ҳақидаги илтимосини рад этишга ҳақли-ми-йўқми эканлиги тушунтириб берилмаган. Ана шундай кўрсатманинг берилмаганлиги натижасида айрим судлар ундириладиган зарарнинг миқдорини бирмунча камайтирадилар.

Пайхон қилишга қарши кураш юзасидан юқорида кўрсатилган қонун актларини тегишли кўрсатмалар билан тўлдириш мақсадга мувофиқдир.

Колхоз ва совхозларда экинларни пайхон қилишга қарши кураш — умумдавлат ишидир. Меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг ижроия комитетлари, район прокурорлари ва халқ судлари СССР Олий Совети Президиумининг 1955 йил 11 январда «Колхоз ва совхозларда экинларни пайхон қилганлик учун жавобгарлик тўғрисида»ги Фармонини аниқ ва оғишмай амалга оширишда колхозлар, совхозлар ва қишлоқ Советларига кун сайин ёрдам бериб боришлари лозим.

Б. ЛИСКОВЕЦ,
Юридик фанлари кандидати.
(«Сельская жизнь» газетасининг 1961 йил 31 май сони).

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Шароит яратиб берилди

Бўстонлиқ район маданият уйида хор, драма, духовой оркестр, бичиш-тикиш, ўзбек миллий музика асбоблари оркестри, рақс ва бошқа тўгараклар ишлаб турибди. Лекин бу тўгаракларда кўнгилдагидек иш олиб бориш учун шароит яратиб берилмаган. Жойимиз тор, тўгаракларнинг биттаси машғулот ўтказадиган бўлса, бошқалари навбат кутиб туради. Маданият уйининг икки хонасини район ижроия комитети маданият бўлими банд қилиб турибди, — деб шикоят қилган эдилар бир группа ҳаваскорлар редакцияга ёзган хатларида.

Хат текшириш ва чора кўриш учун район ижроия комитетига юборилган эди.

Бўстонлиқ район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Асилбековнинг редакцияга жавоб қилишича, хат юзасидан текшириш ўтказилганда унда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Маданият уйи ишини яхшилаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган.

Мана бу суратдаги манзарага бир боқинг-а! Бу, Гулистон районидаги Ленин номли колхознинг пахта далалари. Яшил квадратлар денгизи мавж урмоқда. Тоғ томондан эсиб турган ел эгатлар оралаб сузиб бораётган универсалнинг янгроқ овозини узоқ-узоқларга олиб кетар, аллақаерда дарахтзорлар орасида булбулларнинг ҳавас билан хониш қилаётгани қулоққа чалинар. О, қулф уриб яшнаётган экинзорларимиз нақадар гўзал!

ЖЎРАБОЙНИНГ ҚАЛЛИҚЧАСИ

(ҲИКОЯ)

Қумрихон бултур 23 тонна пахтани қойил қилиб, авжи республикага донг таратиб турган маҳалда тарозбон Мамасоли ака газетадаги Турсуной Охунованинг суратига қараб туриб бир қочириқ қилиб қолди:

— Яшаворе! Киройи қиз бўлса шунақа бўлса-да! «Мана-ман» деб юрган қизларнинг бутун мавсумда терган пахтасини икки кунда дўндириб ташлабди-я! Жуссасига қарасанг, унда ўнта эркакнинг кучи бор деб ҳечам айтмайсан! Бунақа қизларни... ҳе, бизнинг колхоздан кундуз кунням чироқ билан қидириб тополмайсан...

Хирмонда тортилаётган пахтасига қараб турган Қумрихонни бир нарса узиб олгандек бўлди. Тарозбоннинг гапига кечаси билан илон чаққандек тўлғаниб чиқди. Шу гап мана чиқар экан-ку, ахир! Қумрихон трактор минмоқчи бўлганида раис бир оғиз сўз билан унинг орзусига кул сепиб қўйган эди. Нима эмиш: орзуга айб йўқ эмиш-у, лекин ҳар ким ўзига қараб тўн бичгани маъқулмиш... Раис: «Эви билан кекирганни садақаси кет, деганлар», деди-ю, тўнғиллаганича терс ўгирилиб кетди, чўрт кесар одам. Қумрихон унинг одатини биларди. Шунинг учун қайтиб оғиз очмаган эди. Турсуной чиққандан бери ўз ўтида қоврилиб юргани етмагандай, Мамасоли аканинг гапи ўлганни устига тепган бўлди. Бу ҳам бир жавоб қилмоқчи бўлди-ю... қўй, деди. Негаки, бунинг раис билан гаплашганидан у бехабар эди-да! Қумрихоннинг роса боши қотди. Ростиямда, биз чумолидек ўрмалаб, белларимизнинг оғриганига қарамай ҳар қанча термайлик-килолаб саналади. Уларникичи—тонналаб! Бунинг устига-устак Жўрабой ҳам баъзан ҳазиллашиб:

— Жонларини кўпам койитавермай, бир пас шийпонга чиқиб роҳат қилсалару, мен беш минутда пўлат отим билан шипириб чиқақолсам, нима қиларкин, — деб қўярди. Қумрихон унинг гапини ҳазилга оларди-ю, парво қилмасликка тиришиб, ўзига яраша жавоб қилиб кетаверарди. Ҳа, жони бор экан-да гапининг! Мана, бутун республикада турсунойчилар...

— Эндиям йўлимга ғов бўлиб кўришсинчи!

Қумрихон ўзида шу топгача бўлмаган алла қандай куч сезди. Қалби севинч билан тўлди. Тўйиб-тўйиб нафас олди. Кўзлари осмонда чарақлаб турган юлдузларга тикилиб қолди.

— Юлдузлар ичида ой қандай эркин сузади, — ҳавас билан боқди Қумрихон, — машина ҳам мисоли бир елкан. Ғўзалар ичида... пахтазорда сузиб юриши қандай яхши!..

Қумрихон правлениега юрагини очиб солди:

— Мен механизаторлик курсига бораман!

Кутилмаган бу гапдан раис эсанкираб қолди. Қумрихонни қайтиб бу ҳақда оғиз очмайди, деб ўйлаган эканми, яна тўнғиллади:

— Ўша гапни ҳали ҳам кўтариб юрибсанми... курс ҳам майнавозчилик бўлиб қолдими, дейман!..

Раис ўрнидан туриб кетди. Маълум бўлишича, механизаторлик курсига талабгорлар кўпайиб кетиб, раиснинг жиғи-бийрони чиқиб турган экан. Орада роса тортишув бўлди. Қумрихоннинг илгаритдан ҳавасманд эканини инобатга олиб, правление уни ҳам механизаторлар тайёрлаш курсига юборишга қарор қилди.

Қумрихоннинг курсга кетишини эшитиб, Жўрабой терисига сиғмади. Лекин озгина ўпка ҳам қилиб қўйди:

— Аҳдлари шунчалик қатъий экан, ўзимизга бир оғиз айтсалар ҳам бўлар эди. Шу ердаёқ киптини келтирардик.

— Сиздан машина ўрганаманми, лекция эшитаманми? — деди Қумрихон ноз билан.

— Бирон марта лекция ўқиб қўйган еримиз бормиди, мунча?

— Қачон қарамай, юрак ҳақида лекция ўқийдилар-у, тағин ўпкаям қиладилар. Шоир бўлмагансизда, бўлмасам юракка ўт кетиши қанақа бўлишини бир ёзардингиз!

— Э, шоир бўлиб нима қиламан. Пичоқни шундай оламану, кўкрагимни иккига ажратиб кўрсатиб қўя қоламан. Агар ўнта шеърда ёзилган ўша муҳаббатдан кам кўринса, ўзимга тан... Вой, менга қаранг, тўй бу йил ҳам сувга урадими, тағин?

— Вой-вой, секинроқ... биров кўрса, эшитса нима дейди?

— Э, эшитса эшитавермайдими! Мен буни... севишимни... ҳеч кимдан...

— Ана, ана, айтмадимми, сиздан фақат лекция эшитаман деб.

— Нима қилай, — деди, бошини қуйи солиб Жўрабой, — Сизга тўйдан гапирса...

— Тўйнимми... тўйни мен механизатор бўлиб олганимдан кейин...

— Вой-бў...

— Одам ҳам шунчалик бесабр бўладими! Янаги йилга... иккаламиз бир беллашайлик аввал.

— Беллашайлик?

Жўрабой кулгидан ўзини зўрға тутиб қолди.

— Мен, билан-а?

— Ҳа, сиз билан... оппоқ йигит!

Жўрабой оғзини очганича қолди...

Бу йилги қиш Жўрабойнинг назарида жуда чўзилиб кетгандек бўлди. Бир нарсасини йўқотгандек ўзини қаерга қўйишини билмайди. Умрида папиросни оғзига олмаган йигит бинойидек кашанда бўлиб олди, барибир ҳумориси ёзилмади. Бир амаллаб Қумрихоннинг олдига бориб келди-ю, бироз кўнгли ўрнига тушди. Шунда ҳам у қайтиб келгунча ўзидан-ўзи тажанг бўлиб юрди. Қумрихон келди-ю, юзига сал ранг югурди... Мана, Қумрихон келгандан бери ёнидан жилмай, ниманики билса ўргатгани-ўргатган...

Пахталар қийғос очилиб, барглари тўктирилгач, Жўрабой билан Қумрихоннинг пўлат отлари ғўзалар орасига баб-баравар шўнғиди. Бу йил ҳамманинг оғзида шулар. Колхозчиларнинг бири олиб, бири қўяди. Уларнинг бунчалик эл оғзига тушишларига сабаб—иккаласи мусобақалашган. Жўрабой шартномага 200 тонна деб қўл қўйган эди. Қумрихон қайлиғидан ўпкалангансимон бир қараб олди-да, ўзиникига 210 ёзиб қўйди. Правлениедагилар бир-бирларига маъноли боқиб, елкаларини учириб қўйишди:

— Жизза катта кетвормадими-а?

— Нега катта кетар экан? Э, киройи беллашгандан кейин ундан ошиғроғига қўл қўяди-да! Ҳа, мусобақа қиламан деб ҳамманинг олдида сўз олгандан кейин шундоқ бўлади!

— Ҳар қалай Жўрабойнинг анча суяги қотиб қолган, ахир биринчи йил ишлаши эмас-ку!

— Майлику-я, қайлиғининг олдида юзи шувит бўлиб қолмасин-да ишқилиб.

— Жуда ҳам юзини шувит қилдириб қўймас, суяброқ олиб юрар.

— Ие, қизиқ гапни гапирасиз-а, суяй деб, ўзи шарманда бўладими?

Ана шунақа гаплар! Ҳамма ўзича бичиб-тўкир эди. Лекин Қумрихоннинг бу аҳдидан Жўрабой ҳам сал ранжигандек бўлдими, Қумрихон қўл қўяётганда лабини тишлаб қолди.

Теримнинг дастлабки кунлари Қумрихоннинг иши унчалик ўнгидан келавермади. Машинада ғоз туриб пахта териб юрган Жўрабойнинг юраги қўймай, секингина Қумрихонга шивирлади:

— Ишлар қалай? Оғирлик қилмаяптими?

Қумрихон кулиб туриб, бепарвогина жавоб берди:

— Жўжа кузда саналади, шекилли-а?!

Жўрабой гапидан пушмон еди. Қумрихон шундай оҳангда айтдики ундан: «Менинг ташвишимни қилиб нима қиласиз, ўзингизга хушёр бўлсангиз бас» деган маънони англаш мумкин эди. Жўрабойнинг қалбидаги Қумрихонга бўлган ачиниш ғул-ғулага айланди. У чўчинқираб қолди...

Қумрихон ўзи айтгандай суръатни кун сайин тезлата борди. Авваллари уч-тўрт тоннадан териб юрган қиз теримнинг ўрталарига бориб, «ХВС» билан 7—8 тоннага етказадиган бўлиб қолди. Қумрихон ишида озгина сустлик сезса, қўйнидан дарров Турсунойнинг расмини олардида, бир қараб қўярди. Ана шу бир қараши биланоқ ўзида алла қандай куч сезиб, ишга бутун вужуди билан киришиб кетар эди. Қўйнига солиб олгани Турсунойнинг расми гўё унга қувват бахш этар эди... Бу маҳалда Жўрабойнинг тераётган пахтаси ҳали 6—6 ярим тоннадан ошгани йўқ. Лекин, у теримни бошидан деярли бир меёрда олиб келаяпти. Ҳали унинг тоннаси Қумрихонникидан анча ортиқ. Шундай бўлса ҳам Қумрихоннинг 8 тонналаб тераётганини эшитгандан бери «куёв»нинг пешонасидан тер чиқадиган бўлиб қолди...

— Ҳа, Қумрихоннинг шу кетиши бўлса Жўрабойни қолдириб кетиши турган гап, — дейишарди колхозчилар.

Жўрабой қош қорайиши олдидан пахтасини тўккач, тарозбон берган бир пиёла чойни хўплаб, якка кифт бўлиб турган эди. Мамасоли ака бирдан қийқириб қолди:

— Ҳормасинлар энди, куёв, қаллиқчалари бугун ўзиб кетдилар-у, бағи қандоқ бўлди?

Жўрабой ҳеч қандай жавоб қилмай, югура бориб машинасига миниб олди.

— Ҳа, ҳа тинчликми, полвон?

— Киройи беллашгандан кейин, беллашиш керак, ака!

— Ҳа, шундоқ бўлсин. Отларини илдамроқ қамчиламасалар тўйда ер чизиб ўтирадиган кўриниб қолдилар...

Пахтазор оралаб гоҳ бири ўзиб, гоҳ бири ортда қолаётган икки елканга аграйиб қолган Мамасоли ака бир зумда тўпланиб қолган теримчиларнинг пахталарини тортиб улгуролмай қолди. Бунинг устига келиб қолган Қумрихон қочириқ қилди:

— Тарозбон бўлса киройи бизнинг Мамасоли акага ўхшаган бўлса-да! Бундақа тарозбонни кундузиям чироқ билан излаб топиб бўлмайди. Яхшиямки иккита машинада тераяпмиз, битта чизиб қўйишга шунчалик... агар дейман, тўртада терадиган бўлсак, тарозни ташлаб, жуфтакни ростлаб қолар эканлар-да!

Мамасоли ака бултурги гапини эслаб, чурқ этмай, бўйнига оқиб тушаётган терларини артар эди. Нима қилсин-дами ичида!

— Энди нима десалар ҳам ярашади. Негаки, ишни дўндирдилар. Бу тарафига битта бизамас, ҳамма қойил. Гапнинг ўғил боласи мана шу, — деди қаддини ростлаб туриб. Узоқдан Жўрабойнинг келаётганига кўзи тушиб, Мамасоли ака гапни бошқа томонга буриб юборди:

— Бугун қайлиқлариям сувга тушган мушукдай, каллаларини елкаларининг ичига тортиб туриб қўл узатсалар керак!..

Хирмонда кулги кўтарилди.

Ҳамма далага қаради. Қумрихонга бу кутиш жуда узоқ туйилди. У Жўрабойнинг шу ерда учрашишини истамасди. Нима қилса ҳам... қайлиғи эмасми!.. У яна машинасига ўтириб, шаҳдам ҳайдаб кетди. Жўрабойнинг агрегати эса, ҳамон имиллаб одимлар эди. Афтидан, у ҳозир Қумрихонгагина эмас, хирмондагиларга ҳам рўбарў бўлишга шошилмасди...

Қодир МАҚСУМОВ.

Меҳринг қўшиб тўқибсан, яша!

Комбинатинг бўлса бир гулзор,
Сенсан унинг кўрки, раъноси.
Тенгдошларинг қилар ифтихор
Сенинг билан, қизлар аълоси!
Талпинасан,
Буюк тилагинг,
Боқишларинг тетик, Мукамбар.
Шимарилган чечан билагинг,
Сумбул сочинг бошингда чамбар.
Дастгоҳларинг ёнида хуррам
Капалакдек доим парвона,
Етти йиллик йўрғасин шаҳдам
Қамчилайсан олға мардона!

Тўқиганинг шоҳию атлас,
Атласингда чаман ҳусни бор.
Шоҳинг дилда қўзғайди ҳавас.
Кумуш тонгу осмон туси бор.
Ипак газмол тўқувчи шоввоз,
Бахтиёрман, ўзингни кўрдим.
Ўзинг камтар, атласинг серноз...
Хаёлимда зулфингни ўрдим.
Комбинатинг бўлса бир гулзор,
Раъносисан унга яраша.
Атласингда ҳуснинг акси бор,
Меҳринг қўшиб тўқибсан, яша!

Мавлон ИКРОМ.

НОРБОБО СЎЗЛАР

Соҳибкор пахтакор Норбобо сўзлар,
Кўпни кўрган ота олисни кўзлар:
Бизнинг совет халқин иши олдида
Афлотунлар иши ҳеч бўлиб қолди.
Тилсимотлар ечилди халқим қўлида,
Олам илм ҳунарин эгаллаб олди.
Бизнинг мактаб совет мактаби доно,
Бу мактабда етиштилар шоввозлар.
Ҳар бир ишга ҳозир, қодир азамат
Жаҳон бўйлаб кулоч ёзар парвозлар.
Ботир ўғлим Гагариним хизмати—
Совет халқим паҳлавонлик нишони.
Партиямиз доноллиги мужассам,
Гагариним дадиллиги, тимсоли.
Ажабмас эртага ойни ўнгариб
Олиб тушса гагаринлар чавандоз,
Олам фикрин олмос қилди партиям,
Энди бизга хизмат қилар ой, юлдуз.
Ер остида пинҳон ётган конлар ҳам
Одам учун излайдилар ризқ, безак.
Қўлимизда ойна-жаҳон ҳикматлар
Дунё сирин яққол билиб беражак.
Еру-осмон энди бизга филдай ром,
Одамзоднинг бахт иқболи учун банд.
Уруш-пуруш эсни маразлар тамом,
Одам азиз, дўст-биродар, ишлар қанд.
Донишманд пахтакор Норбобо сўзлар:
Афлотунлар иши ҳеч бўлиб қолди.
Бизнинг совет халқи Ленин йўлида
Олам илми ҳунарин эгаллаб олди.

Қуддус МУҲАММАДИЙ

Собир АБДУЛЛА

БИР МАНСАБПАРАСТНИНГ ТАҚДИРИ

От ҳуркади атворидан,
Кеккайгани гўёки ғоз.
Қанча лаганбардорлардан—
Бўлса: у шунга ишқибоз.
Силлиқ силашда сиртини,
Гард юқмагай, ўрдакмижоз.
Бир улфатига сим қоқиб,
Тўкди шағални, айтди роз:
—Ўртоқ фалон! оддих қалай?
—Бирга бўлайлик ўргилай?..
Ошнаси ҳам «масъул» одам.
Дўппи яримта, иш бажо.
Йўқ, зарра халқ ҳақида ғам.
Тушса ариза: зим-зиё...
Столда қоғоз бўлса жам,
«Зам... га «кўринг...» деб, илтижо,
Юмшоқ ўриндиқ, жой шинам,
Кун кеч қилишдир муддао:
—Қишлоқ чиқармишсиз?.,
Нечук?..
— Оҳ, бу менга ортиқча юк!
«Келгайми» деб, кутгай район,
Ўз ўрнига боргай қоғоз.
Кенгашда ваъда ҳар қачон
Лекин амалда ваъдабоз.
Олгай ўзини «каттакон...»,
Қишлоқ десанг: серэътироз.
Улфатчиликда бир жаҳон,
Иш устида самсоқ пиёз:
—Ўрнимга сиз тезроқ жўнанг!..
—Хотин касал аҳволи танг!..

* * *

Мансабпараст ишдан кетар,
Наф етказилмай бир тийин.
Ҳар ким шу ҳил бўлса агар:
Ҳолига вой дер у, кейин!
Ҳам меъдага тезроқ тегар,
Ҳовлиқса, шошса кун сайин
Ўз бурди обрўйин тўкар.
Халқ ила ишлаш деб қийин:
—Ўртоқ фалон! Аҳвол қалай?...
(Илди трубка, индамай...).

Султон АКБАРИЙ

БАҲОР ТОМЧИЛАРИ

ЮРТИМ ШИРИН

Мен юртимнинг суви ширин десам,
Ўзи ширин экан аслида,
Боларидек унга бир қошиқ бол
Қўшолсайдим гуллаш фаслида!

ДОН ТАШИЙМАН

Чумолидек оғзимда мен ҳам
Дон ташийман. Рўзғорим катта.
Бир мен эмас, икки юз миллион
Қалб ҳаракатда.

ҚАЛБИМДАН ШУЪЛА ЧИҚАР

Ёзмоқдаман. Қайна шеърим десам,
Шуъла чиқар қалбимдан.
Аямайман кўзим чўғини
Нурли халқимдан.

ЯНА ТЎПАЛОН ШЕЪРИМ

Яна бугун тўпалон шеърим,
Ватан парвозига қойилман.
Севгисидан тошқин дарёдай
Қирғоқларга тез ёйиламан.

ҚАНОТ ЧИҚАРДИМ

Ҳаволаниб баланд учганида
Юрий Гагариндай жигарим,
Завқланиб кетиб, қўлтиғимдан
Қанот чиқардим.

ЗАР СЕПАМАН

Мен осмон стадионида
Ойни копток қилиб тепаман.
Юлдузларни инсон бошига
Зар қилиб сепаман.

ҲАЁТ МОНПАСЬЕ ЭМАС

Ҳаёт — оғизга солиб шимиб турадиган
Обакидандон ёки монпасье эмас...
Ҳаёт жувозчиси, меҳнатсиз
Арнғингга баҳор суви тўлиб келмас.

ГУЛ ОЧИЛДИ

Гул очилди. Баргин йиғиб,
Хушбўй гулоб қилмайман.
Ҳидига маст бўлиб, умр
Ўтганини билмайман.

КЎЗИНИ ЯХШИ КЎРГАНМАН

Қўй, исириқ солма дўппимга,
Кўз тегса тега қолсин...
Мен кўзини яхши кўрганман
Чиқканида қалбидан ёлқин.

МУҲАББАТ ЎТИ

Майлига жон берсам муқаддас
Севгим сағанаси ёнида!
Совумас ҳеч муҳаббат ўти
Одам қонида.

БИР ХИЛ ШЕЪРНИНГ

Бир хил шеърнинг банди чиройлик,
Тўла қофиялаб жуфтланган.
Аммо унда на гўзал руҳ бор,
На ўткир фикр қулфланган.

Ижодий коллектив

Киров район маданият уйида ташкил этилган ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрида студент, ишчи, ўқувчи ва бошқа касб эгаларидан 30 дан ортиқ ёш ҳаваскорлар мунтазам қатнашиб келмоқдалар.

Тўгарак қатнашчилари Низом Умаров раҳбарлигида ўзбек халқ куйларини ҳамда рус, тожик, украин, араб, афғон ва ҳинд куйларини пухта ўрганишяпти.

Тўгарак қатнашчилари ўтган йили Тошкент шаҳар бадиий ҳаваскорлар кўригида биринчи ўринни эгаллаган эдилар. Бу йил ҳам бўлтурги ижодий ютуқни қўлдан бермаслик учун ўз маҳоратларини янада оширишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

С. МУҲАММЕДАЛИЕВ.

ҚАҲРАМОНЛИК МАДҲИЯЛАРИ

Юрий Гагариннинг космосга парвози тарихга олтин билан битилган янги саҳифа бўлиб кирди. Инсон тафаккурининг бу юксак меваси, совет фани ва техникасининг қўлга киритган зўр ғалабаси деҳқонларимизнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди, олимларимизни кашфиётда янги чўққилар сари чоралади, адиб, шоир ва санъаткорларимизнинг илҳом булоқларини тоширибюборди. Яқинда Ўзбекистон бадиий адабиёт нашриёти томонидан нашр этилган «Келажакка парвоз» номли тўплам ана шу Гагарин жўш урдирган илҳомнинг илк мевасидир. Деярли бир кунда вужудга келган бу китобдаги шеърларни шоир Султон Акбарий тўплаб, нашрга тайёрлаган.

Тўпламни варақлар экансиз, совет кишисининг беқиёс яратувчилик қудрати, Гагариндек баҳодирларни вояга етказган она-Ватан, шонли Коммунистик партиямизнинг, совет фанининг шон-шуҳрати юксак бадиий пафосда куйланганини кўрасиз. Ўзбек совет поэзиясининг карвонбошиси академик шоир Ғафур Ғуломнинг «Инсоният тарихининг биринчи космонавтига» шеърида олтин зиё тарқатувчи совет маърифатининг ўткир қудрати, кишилик жамияти вужудга келгандан буён ҳал қилинмаган жумбоқни у ҳал қилганлиги, бу эса инсон ақлининг олий закоси эканлиги юксак дид билан қуйидагича тараннум этилади:

Совет маърифатининг азамат қудратига,
Ҳамиша офарин деб келди бутун жаҳон.
Қўрқув билмас баҳодир Гагарин ҳимматига,
Битта зинапоядай хизмат қилар осмон.
Инсоният умрида кўкка боқди ҳар маҳал,
Юлдузлар сирин билмоқ унга қадимдан орзу.
Ниҳоят бу жумбоқни совет фани қилди ҳал,
Инсон деган ном учун етук ақл ана шу.

Гагаринимизнинг осмон билан ер ўртасига зинапоя қўйиши фаслларнинг маликаси баҳор айёмига тўғри келди. Шоир Уйғун ўзининг «Биринчи парвоз» шеърида Советлар мамлакатининг ўғлони баҳорда космосга парвоз этиб, осмонда баҳор бошлаганини, коммунизмнинг ғолиб ва зафарбахш байроғигина кишиларнинг асрий орзусини амалга ошира олганини шавқ-завқ билан олқишлайди:

... Гагариннинг парвози билан,
Фазода ҳам бошланди баҳор.
Минг бор арзир қаҳрамон халқим,
Ўғли билан қилса ифтихор.

Афсонани яратувчи ҳам, уни ҳақиқатга айлантирадиган ҳам инсон. Шунинг учун Советлар мамлакатида замирида ҳаётий ҳақиқат ётган кечаги афсона, ўй, хаёл бугун ҳақиқатга айланиб, эртага камолатга етмоқда. Шоир Шуҳратнинг «Муъжиза» шеърида инсон ҳамма нарсанинг ижодкори эканлиги, қудратининг тенгсизлиги ёрқин аксини топган:

... Афсонани халқнинг ўзи
Яратган бир маҳал,
Бугун яна унинг ўзи
Бу жумбоқни қилди ҳал.

Маълумки, космик фазони эгаллашга 1957 йилда мамлакатимизда биринчи бор ракета учирилиши билан йўл очилди. «Келажакка парвоз» тўпламини варақларканмиз, мамлакатимизда космосни ўзлаштириш йўлида ҳозиргача қилинган ишларнинг хроникаси кўз ўнгимиздан ўтади. Чунки, космосга қараб учирилган ҳар бир ракета, ҳар бир йўлдош халқ меҳнати нашъаларининг тароначилари — шоирларимизнинг қалбларини ҳам тўлқинлантириб, илҳом булоқларини тошириб юборди. Шунинг учун ҳам тўпламга Юрий Гагарин мадҳига бағишланган шеърлардан ташқари, шоирларимизнинг 1957 йилдан бери халқимизнинг космосни ўзлаштириш йўлида эришган улкан ютуқларини куйлаган шеърлари ҳам киритилган.

Ўзбек совет поэзиясининг йирик вакили Мақсуд Шайхзоданинг 1959 йилда ёзилган «Осмонга етти бошимиз» шеърини шоирнинг юксак оптимистик руҳда яратган энг яхши асарларидан бири дейиш мумкин.

... Буни ким билади?
— На сен ва на мен...
Балки у ўзи ҳам билмайди шу кез,
Аммо кўп эҳтимол йўлдан ўтаркан,
Уни учратамиз шаҳарда тез-тез...
Бугун осмонга етди бошимиз
Кемамиз фатх этгач, фазонинг уйин.
Тезда кўкка етар ватандошимиз,
Ва кейин...
Бу ҳақда ёзармиз кейин.

Талантли ёш шоирлардан Азиз Абдураззоқовнинг «Фазо оламига», Абдураим Отаметовнинг «Фарзанд қучди она Ерни», Сайёрнинг «Қуёшга юксал!», Гулчеҳра Нуруллаеванинг «Қалб ундар», Пётр Ковалёвнинг «Бу—қонуният», Юсуф Шомансурнинг «Ватан шунқори», Мухтор Худойқуловнинг «Ҳорма, қаҳрамон!» каби шеърлари, Ёдгор бахши Исҳоқовнинг «Офарин», «Осмонга қўйди қадам» шеърлари ҳам тўпламдан муносиб ўрин олган.

«Келажакка парвоз» тўплами биринчи космонавт Ю. Гагаринга, совет космонавтига муносиб гулдастадир.

Муҳаммад ШАРИПОВ,
Хамид ҲОМИДОВ.

Бўлмайман дарё

Зинҳор,
Зинҳор бўлмайман дарё,
Сени деб, ёр. бўлмайман дарё,
Бўлса ҳамки тошқин, жилвагар,
Қучоғини минг-минг жилвалар
Макон этган бўлса ҳам асло,
Сени деб, ёр, бўлмайман дарё,
Ундан кўра бўлайин қоя,
Ерим сени қилай ҳимоя.
Бўлай сенга содиқ, ҳамнафас,
Ўз ўрнимни билиб муқаддас,
Енгинангда турайин мангу.
Сени дилхуш кўрайин мангу.
Шу сабабдан сенинг учун, ёр,
Зинҳор,
зинҳор
ва яна
зинҳор,
Ўз йўлига ўзи бевафо,
Сира.
сира
бўлмайман
дарё!

САЙЁР.

М. В. ХРУНИЧЕВ ТОБУТИ ОЛДИДА

МОСКВА, 2 июнь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетининг раиси Михаил Васильевич Хруничев вафот этди. Атоқли давлат арбоби, Ватан ва Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди билан 2 июнда пойтахтнинг минглаб меҳнаткашлари видолашдилар.

Союзлар уйининг Колонна зали мотамда. Барқут қизил байроқлар энгаштирилган. Оқ мармар колонналарга ва қандилларга қора лenталар боғланган.

Залнинг ўртасида — баланд супачада гулларга кўмилган тобутда СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони марҳум Михаил Васильевич Хруничевнинг жасади ётибди. Унинг ҳаёти севикли Ватанга, ўз халқига сидқидил хизмат қилиш билан ўтди.

Супачанинг атрофига гулчамбарлар қўйилган. Шу гулчамбарлардан биридаги қизил лентага: «Атоқли давлат арбоби, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ Михаил Васильевич Хруничевга — КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советидан» деган сўзлар ҳал билан ёзилган. Гулчамбарлар орасида СССР Олий Совети Президиуми, КПСС Москва шаҳар Комитети ва Москва Совети ижроия комитетидан, марҳумнинг қариндош-уруғлари ва ёр-дўстларидан қўйилган гулчамбарлар бор.

Соат 16.30 минутда Колонна залининг эшиги очилади. Мотам оҳанглари янграйди. Дафн маросимини ташкил этувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари Д. Ф. Устинов, Г. В. Алексенко, М. В. Келдиш, Г. С. Степанов, В. А. Кириллин, Н. Г. Егорычев, улар билан биргаликда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, марҳумнинг яқинлари ва дўстлари биринчи бўлиб фахрий қоровулликда турадилар.

Пойтахт корхоналари ва муассасаларининг ишчилари ва хизматчилари, олимлар, инженерлар, бинокорлар, Совет Армиясининг жангчилари, студентлар тобут олдидан тўхтовсиз ўтиб турибдилар. Социалистик саноатнинг атоқли ташкилотчиларидан бири, юртимизнинг оташин ватанпарвари, ҳормас меҳнаткаш бўлган, слесарь ишчи бўлиб ишлаб, Совет давлатининг атоқли арбоби даражасига кўтарилгунча катта ва шонли ҳаёт йўлини босиб ўтган М. В. Хруничев залдан ўтаётганларнинг ҳаммасига яхши таниш.

Тобут олдидаги фахрий қоровул ҳар уч минутда ўзгариб туради. Министрлар, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, таниқли олимлар, партия, жамоат арбоблари, саноат корхоналари ва илмий муассасаларнинг раҳбарлари, пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари навбат билан фахрий қоровулликда турдилар.

Соат 17 да Л. И. Брежнев, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар фахрий қоровулликда турадилар.

Залга янгидан-янги гулчамбарларни олиб кирмоқдалар. Бу гулчамбарлар жуда кўп: СССР Министрлар Советининг М. В. Хруничев раис бўлиб ишлаган Илмий-тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетидан, шунингдек СССР Фанлар академиясидан, СССР Госпланидан, ВЦСПС, давлат комитетлари ва министрликлардан, КПСС Москва область комитетидан ва Москва область Совети ижроия комитети, Москва шаҳар Халқ хўжалик кенгаши ва бошқа ташкилотлардан гулчамбарбар қўйилди.

Минг-минглаб меҳнаткашлар М. В. Хруничев тобути ёнидан ўтиб, Ватаннинг шонли фарзандига ўзларининг чуқур ҳурматларини изҳор қилдилар.

☆ ☆ ☆

Атоқли давлат арбоби, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетининг раиси, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Михаил Васильевич Хруничев тўсатдан вафот этганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, СССР Олий Совети Президиуми номига қуйидаги ташкилотлардан чуқур таъзия билдирилган телеграммалар олинди:

Украина Коммунистик партияси Марказий Комитети, Украина ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советидан;

Қозоғистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советидан,

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советидан;

Озарбайжон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советидан;

Арманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советидан;

Тожикистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советидан;

Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советидан;

КПСС Ленинград область ва Ленинград шаҳар комитетларидан;

Қўриқ ўлка партия комитети ва ўлка ижроия комитетидан;

Белоруссия ССР Министрлар Советидан;

Грузия ССР Министрлар Советидан;

Литва ССР Министрлар Советидан;

Латвия ССР Министрлар Советидан;

Туркманистон ССР Министрлар Советидан;

РСФСР Министрлар Совети Илмий-техника давлат комитетидан;

Молдавия Министрлар Совети Илмий техника давлат комитети коллективидан;

«Сибсельмаш» заводининг меҳнаткашлар коллективидан;

Қўш орденли Болтиқ заводи коллективидан;

Урал оғир машинасозлик заводидан.

Бошқа кўпгина ташкилотлар ва коллективлардан ҳам таъзия билдирилган телеграммалар олинди.

Тошкентда

КИНОТЕАТРДА ЛЕКТОРИЙ

Пойтахтимиздаги Навоий номли кинотеатрда кинолекторий ташкил қилинди. Лекциялар ҳафтасига бир марта, шанба кунлари ўқилади. Унинг тематикаси атеистик пропагандага бағишланган.

Май ойи ичида «Марксизм-ленинизм дин тўғрисида», «Ислом динининг реакцион моҳияти» каби темаларда лекциялар уюштирилди. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи республика жамиятининг аъзоси ўртоқ Эрбўтаевнинг «Диннинг келиб чиқиши» деган темада ўқиган лекцияси жуда қизиқарли бўлди. Уни 500 дан ортиқ киши тинглади.

Лекциялардан кейин ҳужжатли ва бадиий фильмлар намойиш қилинмоқда. Кинолекторий тингловчилари бу ерда очилган виставкани қизиқиб кўрмоқдалар. Виставкага диний уйдирмалар ҳақидаги плакатлар, картиналардан репродукциялар қўйилган.

Тошкентда биринчи бўлган атеистик темадаги бу лекторийни сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг Октябрь район бўлими ташкил қилди

А. ОКТЯБРЕВ.

Суратда: артист О. Милявский оркестр жўрлигида сатирик номер ижро этмоқда. А. Абалян фотоси.

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР САНЪАТИ

Зални тўлдириб ўтирган томошабин саҳнага маҳлиё. Соловьев-Седойнинг жаз-оркестр чалаётган «Қўшиқдан-қўшиққа» деб аталган мелодияси ҳаммани ўзига мафтун этган. Ленинград давлат жаз-оркестри ансамбли ижро этаётган ҳар бир номер ана шундай муваффақият қозонмоқда.

Бу ёш коллектив талантли санъаткорларни ўзига бирлаштирган. Солистларнинг кўпчилиги бадиий ҳаваскорлик тўгаракларидан етишиб чиққан. Масалан, Николай Волковни олинг. Бу ёш санъаткор дастлаб ошпаз бўлиб ишлаган. У ҳаваскорлик тўгарагидан санъат даргоҳига кириб келди. Н. Волков ижро этган «Ўзаро гапимиз», «Мен кезаман ҳам куйлайман» каби қўшиқларни эшитиб ҳузур қиласиз.

Конференсье Олег Милявский ҳар хил фельетон ва интермедияларни маҳорат билан ижро этади. Программада лирик қўшиқлар, ҳажвий кўринишлар билан бирга бадиий акробатик машқлар ҳам бор. М. Самолётова ва А. Кругманларнинг акробатик этюдлари ҳаммани қойил қолдирди.

Тошкент офицерлар уйи паркида кўрсатилаётган Ленинград санъаткорларининг концертлари 11 июнгача давом этади.

О. САЙДАМИНОВ.

ИККИ ЦИЛИНДРЛИ ПРИБОР

Тошкентдаги транспорт машинасозлиги заводида кўп цехлар механизациялаштирилмоқда.

Заводнинг, айниқса чўян қуйиш цехида қўл меҳнати кўп сарфланар эди. Ҳозир эса бу цехда чўян қуйиш, уни қолипга солиш, қуйилган деталларни қолипдан ажратиш каби ишларнинг ҳаммаси механизациялаштирилаётир. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлиги икки-уч баравар ошиб, маҳсулот сифати яхшиланмоқда.

Бундан ташқари, темир йўл рельсларининг бир-бирига уланадиган жойдаги оралиқларини қирқиб кенгайтирувчи икки цилиндрли прибор ясалди. Бу асбобдан темир йўлларни қуриш ва изларни ремонт қилишда фойдаланилаётир. Илгариги икки цилиндрли прибор фақат 10—15 тоннагача босим кучига эга бўлиб, унинг оғирлиги 100 килограмм атрофида эди. Меҳнат унумдорлиги ҳам бир мунча паст эди Янги ишлаб чиқилган приборнинг оғирлиги 70 килограмм бўлиб, 25 тоннадан ортиқ босим кучига эга.

Завод коллективи ҳозир шу приборни ўзлаштириб, ундан 50 дан ортиғини ишлаб чиқарди.

Анголадан қўлингни торт!

«Анголада қон тўкишга хотима берилсин!», «Мустамлакачилар жиловлаб қўйилсин!» деган талабларни ҳозирги пайтда жаҳондаги барча халқлар қахр-ғазаб билан такрорламоқдалар.

Африка қитъасидаги воқеаларни ҳушёрлик билан кузатиб турган совет кишилари Ангола халқининг қонуний ҳуқуқларини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари ҳам ана шу воқеалар ҳақидаги ўз фикрларини изҳор қилдилар. Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари мустамлакачиларнинг Ангoladаги босқинчилиги муносабати билан 3 июнда Свердлов номли концерт залида чақирилган умумшаҳар йиғилишига тўпландилар.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев очди.

«Узбексельмаш» заводининг токари Т. Е. Михалев минбарга чиқади. Анголадаги воқеалар, дейди у, ер юзидаги барча соф виждонли кишиларни қаттиқ ранжитди. Португалия маъмурларининг бу мамлакатда бир неча ойдан буён бебошчилик қилаётганларига, Ангола халқи тинчлик ва мустақилликни истаётганлиги учунгина унга мислсиз жабр-зулм ўтказаётганликларига индамай туриш асло мумкин эмас. Ангола халқи ёлғиз эмас, бутун прогрессив инсоният Ангола халқини қўллаб-қувватлайди. Совет ҳукуматининг бу мамлакатдаги аҳвол тўғрисидаги баёнотини қизғин маъқуллаб, қуйидагиларни айтамиз: Анголадан қўлингни торт! Тинчлик душманларининг кирдикорларига Совет давлатининг қудратини янада мустаҳкамлаш учун курашда янги муваффақиятларга эришиш билан жавоб қайтарамиз.

Юридик фанлар доктори О. Э. Эшонов шаҳар зиёлилари номидан мажлис аҳлига қарата нутқ сўзлади. У айтадики, халқлар дўстлигининг улуғ ленинча принципларига, ҳар бир халқнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш, эркинлик ва мустақиллик ҳуқуқини танишга асосланган совет ташқи сиёсатини соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси чин кўнгилдан қўллаб-қувватламоқда.

Медицина институтининг студенти К. Бобожонова, пенсионер Е. О. Егорова, шоир Рамз Бобожон Тошкент меҳнаткашларининг фикр ва туйғуларини изҳор қилиб, Совет ҳукуматининг Анголадаги аҳвол тўғрисидаги баёнотини қизғин маъқулладилар.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда Анголада қонли босқинчилик йўлига ўтган Португалия мустамлакачиларининг жавобгарликка тортилишини талаб қилдилар. (ЎзТАГ).

Телевизор экранида

4 ИЮНДА

12.00. **«Физкултура билан шуғулланинг».**

12.20. **«Тоғдан ёпирилган куч» — ўзбек тилида бадиий фильм.**

13.55. **Инглиз тили дарсидан ўзбек тилида 21-машғулот.**

18.00. **«ВЭФчилардан бири» — ҳужжатли фильм.**

18.30. **Спорт эшиттириш. Танаффус вақтида телевизон янгиликлар.**

20.15 **Ўзбек куйларидан концерт.**

20.55. **«Чет эл кинохроникаси».**

21.05. **«Маскарад» — бадиий фильм.**

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ГРЕК ХАЛҚИНИНГ ҚАҲРАМОНИ

Тошкентда Манолис Глезос қаҳрамонлик кўрсатган куннинг 20 йиллигига бағишланган митинглар

Бундан 20 йил муқаддам, ўз ҳаётини таҳлика остига қўйиб, муқаддас Акрополдан фашистлар свастикаси тасвирланган байроқни олиб ташлаб ўз мамлакатининг миллий байроғини ўрнатган шонли грек патанпарвари Манолис Глезоснинг номи бутун дунёга ёйилди.

Тошкентда ўтаётган митинглар ва йиғилишларда Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Акрополь паҳловонининг қаҳрамонлиги ҳақида қойил қолиб гапирмоқдалар. Грециядаги реакциянинг ҳаддан ошиб қилаётган қонхўрлигига қарши ғазаб ва норозилик билдирмоқдалар.

1-пойафзал фабрикаси коллективининг қарийб икки минг киши қатнашган митингда сўзга чиққан ишчи А. А. Литвинов бундай деди:

— Газеталар ва радио Грециядан ташвишли хабарлар келтирмоқда. Дордан қочган фашист сарқитлар ҳукмдор доираларнинг йўл қўйиб бериши натижасида яна бош кўтармоқда. Мамлакатда реакция ҳаддидан ошмоқда, прогрессив нашриётларга ва ташкилотларга ҳужумлар кўпайди. Демократия учун, ўз халқининг бахт-саодати учун кураш олиб борган энг яхши кишилар Манолис Глезос билан бирга йиллар бўйи турмаларда ва қамоқ лагерларида азоб чекмоқдалар. Грециянинг равнақини, ер юзида тинчликнинг мустаҳкамланишини кўзлаб биз фашизмнинг йўли тўсиб қўйилишини, ўз халқининг яхши келажаги учун курашган маҳбусларнинг озод этилишини талаб қиламиз.

1-трикотаж фабрикаси коллективининг митингида ишчи Т. В. Бочарова ҳаяжонли нутқ сўзлади.

— Биз Грециянинг ватанпарварлари билан фахрланамиз ва дўстимиз Манолис Глезоснинг жасоратини миннатдорчилик билан эсга оламиз. Биз ҳамиша сен билан биргамиз, Греция қаҳрамони, — деди Бочарова.

«Қизил тонг» тикувчилик фабрикасининг коллективи ўз митингида Греция ҳукуматининг мамлакатни иқтисодий ҳалокатга ва сиёсий инқирозга олиб келаётган хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралади.

Тошкент тўқимачилик комбинатида, «Ташкенткабель», «Ташстекстильмаш» заводларида ва шаҳарнинг бошқа корхоналарида ҳам кўп кишилик митинглар бўлиб ўтди.

Ҳамма митингларда меҳнаткашлар янада унумли меҳнат қилиш, КПСС XXII съездини жонажон Совет давлатининг куч-қудратини янада ошириш йўлида янгидан-янги ишлаб чиқариш муваффақиятлари билан кутиб олишга бўлган интилишлари реакциянинг ҳаддан ошишига қарши энг яхши жавоб бўлишини айтмоқдалар.

Митингларнинг қатнашчилари ўз резолюцияларида Грецияда сиёсий амнистия ўтказилишини, грек ватанпарварларининг дарҳол озод қилинишини, Манолис Глезоснинг озод қилинишини якдиллик билан талаб этдилар. (ЎзТАГ).

Грециянинг шонли фарзанди. Манолис Глезос москвалик пионерлар орасида (1957 йил).

КОНГОНИНГ ПАРЧАЛАБ ЮБОРИЛИШИГА РОЗИ БЎЛМАЙМИЗ

ПЕКИН, 2 июнь. (ТАСС). Конго қонуний ҳукуматининг ички ишлар министри Гбение Синьхуа агентлигининг Стэнливилдаги мухбири билан суҳбатда Конго мустақил, озод ва бирлашган давлат бўлиши лозим деди. Конго халқи ва ҳукумати, деб таъкидлади министр, ўз ватанларини парчалаб юбориш планларига ҳеч қачон рози бўлмайдилар.

Гбение Конгонинг қонуний марказий ҳукуматини Конго халқи ва армияси тўла равишда қўллаб-қувватламоқда, деди. Империалистлар томонидан вужудга келтирилган ҳозирги қийинчиликлар, деб таъкидлади у, Конго ҳукумати ва халқининг биргалиндаги куч-ғайрати билан бартараф қилиниши лозим ва мумкин.

✲Конго мустақил, озод ва бирлашган давлат бўлиши лозим ✲ *Беғараз, дўстона ёрдам* ✲ Теҳронда иш ташлаш ✲ Вест-Индиянинг мустақиллиги ҳаётий зарурaтдир.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ Ж. КЕННЕДИ ВЕНАГА КЕЛДИ

ВЕНА, 3 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан учрашмоқ учун Америка Қўшма Штатлари президенти Ж. Кеннеди маҳаллий вақт билан соат 10-50 минутда Венадага «Швехат» аэродромига келди. У билан бирга АҚШ давлат секретари Д. Раск, АҚШнинг СССР даги элчиси Л. Томпсон, маслаҳатчи Ч. Болен ва бошқалар ҳам келдилар.

ВЕСТ-ИНДИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ МУСТАҚИЛЛИК ТАЛАБ ҚИЛМОҚДА

ЛОНДОН, 2 июнь. (ТАСС). Вест-Индия Федерациясининг вакиллари федерация конституцияси ҳақидаги масалага бағишланган конференциянинг мажлисида Вест-Индияга дарҳол мустақиллик берилишини талаб қилдилар.

Доминик оролининг бош министри Э. О. Ле Бланк бўлажак ўзгаришлар сиёсат соҳасида ҳам, экономика соҳасида ҳам жорий қилинмоғи лозим, деди. У. Вест-Индия экономикасини ривожлантиришни таъминлаш мақсадида Англиядан молиявий ёрдам беришни илтимос қилди. Вест-Индиядан Англияга кўплаб кўчиб кетишни кўрсатиб, Ле Бланк бундай деди: кишиларимиз Англиянинг иқлими ўзларига ёқиб қолганлиги учун ёки ўзларига Англияда зўр бериб меҳнат қилишга тўғри келишини билмай туриб у ерга жўнаб кетаётганлари йўқ. Улар икки юз йилдан бери, чидаб келаётган ғоят оғир социал-иқтисодий шароитдан қочиб кетмоқдалар.

Ямайка бош министри Норман Мэнли конференцияда мустақиллик берилиши ҳақида узил-кесил қарор қабул қилинишини ва мустақиллик бериладиган кунни аниқ белгилашни қатъий равишда талаб қилди.

Тринидад бош министри Эрик Уильямс ҳам ана шундай талабни илгари сурди. Вест-Индиянинг мустақиллиги ҳаётий зарур нарсадир, деди у. Кариб денгизидаги бу ороллар тўрт ярим аср давомида бир-бирларидан ажралган ҳолда яшаб келдилар, буюк давлатларнинг халқаро сиёсатида қўғирчоқ бўлиб қолдилар ва маҳаллий золимларнинг қурбони бўлиб келдилар.

Икки шаҳар дўстлиги

ТОКИО, 2 июнь. (ТАСС). Япониянинг ғарбий қирғоғида жойлашган Майдзуру порти ва Совет Узоқ Шарқидаги Находка порти қардош шаҳарлар бўлиб қолдилар. Бу ҳақда Майдзуру шаҳрининг мэри билан Находка шаҳар меҳнаткашлар депутатлари Совети ўртасида хат олишиш натижасида бир қарорга келинди. Япон ва совет шаҳарлари ўртасида мустаҳкам дўстлик алоқаларини ўрнатишда Майдзуру муниципалитети ташаббус кўрсатди.

Майдзуру шаҳрининг мэри Сатани ТАСС мухбири билан суҳбатда шаҳар аҳолиси Находка шаҳри билан дўстлик ва савдо алоқаларини ўрнатишга кўпдан бери интилиб келмоқда, деди. У савдо-сотиқ алоқалари иккала шаҳар ўртасида ҳамжиҳатликнинг кучайишига ёрдам беради, деб таъкидлади. Мен, деди мэр, Совет Иттифоқи билан сулҳ шартномаси тузишни дўстона муносабатлар ўрнатиш учун энг муҳим шарт деб ҳисоблайман. Биз ўз қаноримиз билан шунга ёрдам беришни истаймиз.

КЕННЕДИ БИЛАН ДЕ ГОЛЛЬ МУЗОКАРАЛАРИ

ПАРИЖ, 2 июнь. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 10-30 минутда Елисей саройида АҚШ президенти Кеннеди билан Франция президенти де Голль ўртасида якунловчи учрашув бошланди.

Учрашув олдидан президент Кеннеди Европадаги НАТО қуролли кучлари олий бош қўмондонининг штаб-квартирасида бўлди. Бу ерда у Шимолий Атлантик пактини янада кучайтириш зарур, деган фикрни айтди. Кеннеди Америка Қўшма Штатлари Ғарбий Европадаги ўз қўшинларини сақлайди ва янада мустаҳкамлайди, деди.

Совет Иттифоқининг Кубага ёрдами

ГАВАНА, 2 июнь. (ТАСС). Бу ерда самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида олиб борилган Совет-Куба музокаралари натижасида 1 июнда битим имзоланди. Бу битимга мувофиқ, Совет Иттифоқи Куба ҳукуматининг истакларини қўллаб, никель саноати корхоналарини ривожлантиришда Куба Республикасига ёрдам кўрсатишга рози бўлди.

Шу мақсадда тегишли совет ташкилотлари зарур илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш ишларини бажарадилар, Куба Республикасида топилмайдиган машина-ускуналар ва материаллар етказиб берадилар, қурилиш ишларида, машина ускуналарни монтаж қилиш, созлаш ва ишга туширишда ёрдам кўрсатиш учун, шунингдек бошқа хил техника ёрдами бериш учун Кубага мутахассислар юборадилар.

Совет ташкилотлари Куба ташкилотларига никель саноати корхоналари учун техника лойиҳаларида кўзда тутилган маҳсулотларни ишлаб чиқаришга оид технология процессларининг чертежлари ва тасвирларини топширадилар.

Битимни Совет томонидан — СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари Д. Д. Дегтярь, Куба томонидан — Саноат министри Эрнесто Гевара имзоладилар.

ИШ ТАШЛАГАН ТЕЛЕГРАФЧИЛАР ЎРНИГА ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАР ИШЛАМОҚДА

ТЕҲРОН, 2 июнь. (ТАСС). Пойтахт телеграф хизматчиларининг 30 майда забастовка эълон қилганликлари тўғрисида бундан олдин хабар берилган эди. Бугун Теҳрон телеграфи ўз ишини яна бошлаб юборди. Телеграф хизматчиларининг иш ўрнини ҳарбий телеграфчилар эгалладилар.

Тошкентнинг томоша залларида

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/VI эрталаб соат 11 да **Хореография билим юртининг ҳисобот концерти,** кечқурун **Кармен,** 6/VI да **Флория Тоска.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— — 4/VI да **Мирзо Улуғбек,** 6/VI да ёзги бинода **Алишер Навоий.**

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА— КПСС XXII съезди олдидан 4/VI да эрталаб соат 10 дан **Халқ талантлари байрами.**

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Сокин юлдуз — «ВАТАН» (эрталаб соат 9 ярим, кеч 8 ва 10 да).

Халқ уйғонмоқда — «МИР», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (эрталаб соат 11, кундуз 2 ва кеч 5 да), «ИСКРА» (кундуз 2-20 минут ва 9 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 6 дан).

Ҳаёт остонасида — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Дуэль — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Бася жанжали — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6 гача), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ловуллаб турган орол — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Олекса Довбуш — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 8-45 ва 10-20 минутда).

Халқ уйғонмоқда — «ВАТАН», СТЕПАН РАЗИН номли, ТЕЛЬМАН номли, ПУШКИН номли (кеч 8-50 минутда).

Дуэль — НАВОИЙ номли (кеч 9-10 ва 10-50 минутда), ПУШКИН номли (кеч 10-45 минутда).

Ҳаёт остонасида — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9 ва 10-50 минутда).

БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ КИНЕМАТОГРАФИЯ ИНСТИТУТИ

5 ва **6 июнда** кундуз соат 2 дан кеч 5 гача (Тошкент шаҳар, Лоҳутий кўчаси, 14-уйда) **институтга кириш масалаларида**

КОНСУЛЬТАЦИЯ

ЎТКАЗАДИ.

Консультант — институт проректори **В. И. Ломакин.**

Бундан кейинги кунларда қабул масалаларидаги справкалар сешанба ва пайшанба кунлари кеч соат 5 дан 6 гача берилади.

Ўзбекистон кинематография ходимлари союзининг ташкилот бюроси.

ХУСУСИЙ УЙ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ТАШСАНОЧИСТКА» ТРЕСТИ

ахлат ташиш учун автомашиналар

АЖРАТДИ

Ташиш ҳақи ахлатнинг ҳар 100 килограмми учун 24 тийиндан белгиланган бўлиб, бевосита автомашина ҳайдовчисига тўланади.

Керакли маълумотлар 35-668-телефон орқали сўралсин.

Оборонная кўча, 1-уйда турувчи **Собир Йўлдошевич Ниёзметов**нинг 3-Виборг кўчаси, 3-уйда турувчи Светлана Петровна Ниёзметовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115, Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 03964. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва Ўзбекистон сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. В. 16010.